EDVARD KARDELJA
V CELJU

ZA PRAZNIK OF — 27. APRIL —
in PRAZNIK DELA — 1. MAJ

čestitajo

vsem delovnim ljudem in občanom

SKUPŠČINA OBČINE
IZVRŠNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET ZSS
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI
UREDNIŠTVO SAVINJSKI OBČAN
ŽALEC

Celje - skladišče
D-Per
III 5/1986
1119860841.4
COBISS

Leto IX
Številka 4
April 1986

SAVINJSKI OBČAN

»SAVINJSKI OBČAN« izdaja Občinska konferenca SZDL Žalec
Uredniški odbor: Venčeslav Satler (glavni urednik), Janez Krofič (odgovorni urednik), člani: Marjan Drobne, Jože Golič, Marjan Golob, Vera Kalčič, Janko Kos, Jernej Koštomaj, Cveta Mikuž, Mojca Nahtigal, Darko Naraglav, Breda Verstovšek in Milan Zupanc.

Novinarki: Irena Jelen-Baša, Marjana Matijec-Natek
Tajnica in vodja dopisništva: Vladka Cerovšek
Lektorica: Anka Krčmar
Naslov uredništva: Žalec, Heroja Staneta 1, telefon: 711-433, 711-451
Grafična priprava: Savinjski občan
Tisk: ČGP Večer Maribor
Naklada 11.000 izvodov

Po sklepu RK za informiranje št. 421-1/72 je časopis Savinjski občan oproščen TPD.

Sprejeli smo odgovorno in zahtevno nalogo

ZBORI OBČINSKE SKUPŠČINE IZVOLILI NOVO VODSTVO

V ponedeljek, 14. aprila, so se na prvem skupnem zasedanju sestali delegati zborov občinske skupščine, na katerem so najprej sprejeli poročilo občinske volilne komisije o izidu glasovanja na volitvah, nato pa izvolili vodstvo in organe občinske skupščine, izvršni svet in predstojnike upravnih organov. Imenovali so tudi skupine delegatov v zbor združenega dela in zbor občin SRS. Soglasno so sprejeli listo kandidatov za predsednika in člane predsedstva SR Slovenije, delegatov iz SR Slovenije v zveznem zboru skupščine SFRJ in delegate družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije.

Predsednik občinske volilne komisije Milan Bratušek je delegate seznanil, da so bili volilni postopki izvedeni skladno z zakonom. Kar 1415 delavcev pa je na dan volitev bilo odstotnih in je predlagal, naj bi takšen odnos do volitev ocenile družbenopolitične organizacije. Sicer pa je bilo izvoljenih v zbore občinske skupščine 780 delegatov, v delegacije za samoupravne interesne skupnosti pa 1743 delegatov.

Predsednik občinske konference SZDL Janez Meglič je zborom občinske skupščine predlagal, da izvolijo za predsednika občinske skupščine Ludvika Semprimožnika, za podpredsednika Franca Žuželja, za predsednika zbora združenega dela Franca Jelena, za predsednika zbora krajevnih skupnosti Silvo Učakar in za predsednika DPZ Ivana Uranjeka. Zbori občinske skupščine so soglasno izvolili predlagane kandidate.

Za predsednika izvršnega sveta so izvolili Antona Bratušo, za člane pa Jožeta Goliča, Jožeta Kučerja, Elzo Golob, Marjana Žoharja, Silvestra Jošta, Franca Verstovška, Ivka Krašovca, Marjeto Grobler, Janeza Vipotnika, Viktorja Divjaka, Antona Guzeja, Franca Žagarja, Dušana Luskarja; izvolitev podpredsednika in hkrati predsednika komiteja za družbeno planiranje pa bodo opravili kasneje. Dolžnost predsednika komiteja za družbeno planiranje bo kot vršilec dolžnosti opravljala Danica Korent.

Delegati zborov občinske skupščine so soglasno izvolili vodstvo in organe občinske skupščine

Ivo Robič dobitnik zlatega znaka OF

Med letošnjimi dobitniki najvišjega republiškega priznanja Osvobodilne fronte — zlatega znaka — je tudi znan družbenopolitični delavec iz Žalca Ivo Robič. To visoko priznanje bo prejel na osrednji republiški svečanosti ob dnevu OF. Ivo Robič je aktivno sodeloval v NOB, pomemben pa je njegov prispevek v povojni izgradnji samoupravne socialistične družbe. Njegov tovariški in human odnos do delovnih ljudi in občanov v prizadevanjih za napredek in lepše življenje je lik človeka, kakršen je Ivo Robič — vzornik socialistične revolucije. Mnogim čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

jk

Prvomajsko srečanje na Šmiglovi zidanici

Občinske družbenopolitične organizacije in krajevne organizacije Gomilsko vabijo delovne ljudi in občane na prvomajsko srečanje na Šmiglovi zidanici, ki bo 1. maja s pričetkom ob 10. uri. Po svečanosti in kulturnem programu bodo organizatorji poskrbeli za presenečenje in popestritev tradicionalnega srečanja na Šmiglovini.

DOBITNIKI PRIZNANJ OF

Občinska konferenca SZDL Žalec bo na osrednji proslavi ob dnevu OF, ki bo 25. aprila v Kulturnem domu Žalec, podelila letošnja priznanja OF. Za dolgoletno aktivno delo jih bodo prejeli: Osnovna organizacija ZSMS Griže, Prostovoljno gasilsko društvo Letuš, Martina Bevc iz Žalca, Branko Cerovšek iz Šempetra, Ivan Čakš iz Galicije, Franc Jelen s Polzele, Sláva Mirnik iz Petrovč, Marija Nahtigal z Občinskega sindikalnega sveta ZSS Žalec, Ciril Prezelj iz Žalca, Lojze Rak iz Tabora, Marija Štorman iz Prebolda in Franc Volk s Ponikve.

V kulturnem programu se bo s celovečernim koncertom predstavil Mladinski pihalni orkester pod vodstvom Zorana Kovača.

Zvezna štafeta pri nas

Pionirji in mladinci naše občine, ki so se z aktivnim in požrtvovalnim delom v svojih sredinah posebej izkazali, so bili nosilci letošnje zvezne štafete mladosti. Sprejeli so jo 20. aprila na Vranskem in jo nato preko Gomilskega, Rakovelj in Andraža ponesli v Vinsko goro, kjer so pred zadružnim domom pripravili osrednjo občinsko prireditev s kulturnim programom. Od tu so jo nato preko V. Pirešice ponesli proti Celju.

V Vinski gori pa se je zvezni štafeti priključila tudi lokalna, ki je krenila na pot v Letušu, in sicer 18. aprila. Mladi v krajevnih skupnostih so le-to ponesli preko Trnave, Prebolda, Griž, Liboj, Petrovč, Ponikve, Gotovelj, Žalca, Šempetra in Polzele na prireditveni prostor v Vinski gori, kjer se je priključila zvezni štafeti. Povsod, kjerkoli se je štafeta ustavila, so mladi pripravili kulturne programe, vselej pa so prebrali tudi pozdravno pismo, naslovljeno na predsedstvo SFRJ in predsedstvo ZSMJ.

Tako so se mladi naše občine, kot vrsto let doslej, ponovno pridružili tisočerim nosilcem štafete širom naše domovine, ki si je svečano in ponovno utirala pot z zaobljubo, da bo vse te tisočere roke še naprej povezovala z osnovno idejo ljubezni, humanizma, vsega lepšega in boljšega, saj je hkrati to tudi njena obveza.

V. Ck

Hmezad AGRINA
blagovnica ·hmezad·
ŽALEC

Vaš nakup od vijaka do traktorja

IZ ŠIROKEGA PROGRAMA KMETIJSKE MEHANIZACIJE VAM NUDIMO:

— TRAKTORJE: **TORPEDO** 4506 K, 4806 C
6006 K, 6206 C
TOMO VINKOVIČ 420, 523
— SILOKOMBAJNE
— TRAČNE OBRAČALNIKE
— VSE VRSTE KABIN, VARNOSTNE LOKE TER DROBNO MEHANIZACIJO IN PRIKLJUČKE

VAŠ OSKRBOVALEC

Hmezad
AGRINA

ISKRENE ČESTITKE ZA PRAZNIK OF IN PRAZNIK DELA — 1. MAJ

Sprejeli smo odgovorno in zahtevno nalogo

Ludvik Semprimožnik, predsednik občinske skupščine

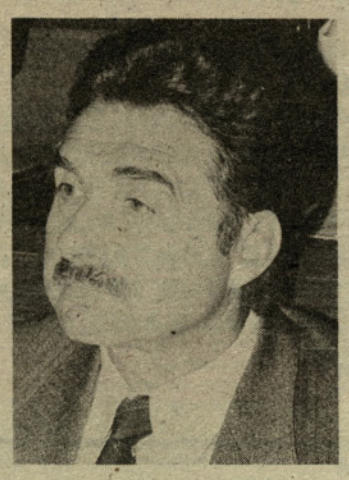

Franc Žužej, podpredsednik občinske skupščine

Anton Bratuša, predsednik izvršnega sveta

Novoizvoljenim delegatom, vodstvu občinske skupščine in zborov ter članom izvršnega sveta je najprej čestital dosedanji predsednik občinske skupščine Viljem Petek. Zahvalil pa se je tudi delegatom za uspešno opravljeno delo v preteklem mandatu in vsem sodelavcem. »Preteklo mandatno obdobje ni bilo lahko, delo zborov občinske skupščine je potekalo v duhu demokratične in tehtne razprave. Seveda pa ni manjkalo tudi slabosti, ki so se kazale v premajhni povezanosti z delegatskimi sredinami. V novem mandatnem obdobju vam želim mnogo plodnega in učinkovitega dela pri izvajanju sprejetih planskih dokumentov.«

Za opravljeno delo se je predsedniku skupščine Viljemu Petku, predsedniku izvršnega sveta Ervinu Janežiču, članom izvršnega sveta, predsednikom zborov občinske skupščine in vsem delegatom zahvalil predsednik občinske konference SZDL Janez Meglič.

»Delovni ljudje in občani so nam zaupali odgovorne naloge. Naša skupna dolžnost kot tudi dolžnost vsakega posebej je, da to zaupanje tudi opravičimo. Skrb za hitrejši gospodarski in družbeni razvoj, ki smo ga začrtali v planskih dokumentih, bo naša prednostna naloga. Poleg tega moramo več storiti za uspešnejše deloyanje delegatskega sistema z vsebinskega vidika. To pa pomeni, da bomo morali nuditi več pomoči delegacijam, jih dobro usposobiti za poglobljene razprave. Gradiva za seje občinske skupščine morajo biti razumljiva in jedrnata. Povsod, kjer je to možno, moramo ponuditi variantne predloge, pomembne odločitve pa sprejemati v dvofaznem postopku. Znane so ugotovitve, da so delegacije prepuščene same sebi, zato bomo terjali strokovno in politično pomoč odgovornih v posameznih sredinah. Tudi informiranje je pomemben element delegatskega delovanja, glasili Delegat in Savinjski občan nam bosta pri tem še v posebno pomoč.

V imenu izvoljenih delegatov, vodstva skupščine in njenih organov kot tudi v svojem imenu obljubljam, da bomo zaupane dolžnosti opravljali odgovorno v prid napredka občine, v zadovoljstvo in blagostanje naših občanov in delovnih ljudi,« je dejal Ludvik Semprimožnik po izvolitvi za predsednika občinske skupščine.

»V imenu novo izvoljenega izvršnega sveta in v svojem imenu se za izkazano zaupanje zahvaljujem. V teh zaostrenih pogojih gospodarjenja smo sprejeli veliko odgovornost in zahtevno nalogo, kar najoptimalneje uresničevati cilje gospodarskega in družbenega razvoja občine. Kljub pripravljenosti in volji pa je jasno, da izvršni svet brez dobrega sodelovanja z občinsko skupščino, družbenopolitičnimi organizacijami, organizacijami združenega dela, krajevnimi skupnostmi in drugimi ne bo mogel uresničevati zastavljenih ciljev. Zato je nujno, da vložimo vse svoje znanje in sposobnosti, ker bomo le tako upravičili zaupanje delovnih ljudi in občanov,« je poudaril novo izvoljeni predsednik Izvršnega sveta Anton Bratuša.

Delegati občinske skupščine so se soglasno izrekli za listo kandidatov za predsednika in člane predsedstva SR Slovenije, delegate v zveznem zboru skupščine SFRJ, delegati družbenopolitičnega zbora pa za listo kandidatov za delegate družbenopolitičnega zbora skupščine SR Slovenije.

Vsem novo izvoljenim iskreno čestitamo, jim želimo kar največ uspešnega dela in ker jim zaupamo, smo jih tudi izvolili. Seveda pa od vseh tudi veliko pričakujemo, ker smo za napredek, svobodno in boljšo prihodnost.

jk

Franc Jelen, predsednik zbora združenega dela

Silva Učakar, predsednica zbora krajevnih skupnosti

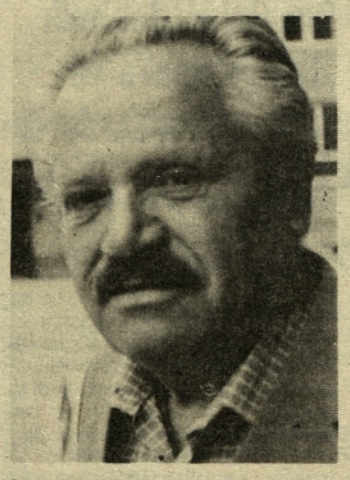

Ivan Uranjek, predsednik družbenopolitičnega zbora

Razgovor s Franjem Tilingerjem, predsednikom OK ZKS

Nujna večja družbena zavest in disciplina

Kongresni dokumenti Zveze komunistov, sklepi in stališča ter usmeritve gospodarske stabilizacije, kritična analiza političnega sistema in še vrsta drugih dokumentov za preseganje zapletenih družbenih razmer zavezujejo komuniste, da se aktivno vključijo v izvajanje sprejetih nalog. Tudi občinska organizacija je v programskih usmeritvah in v programu dela zapisala naloge, ki naj bi komuniste strnile v skupen boj za uresničevanje politike Zveze komunistov. O tem pa smo se pogovarjali s predsednikom Občinske konference Franjom Tilingerjem.

Sav. občan: Pravkar se je končal kongres slovenskih komunistov. Kako ga ocenjujete in kaj pričakujete v prihodnje?

Franjo Tilinger: »Kongres slovenskih komunistov je ocenil opravljeno delo. Oceno smo obravnavali že pred kongresom na organih občinske organizacije. Razprave so bile kritične zaradi znanih težav, pojavov neučinkovitosti in neodgovornosti na vseh ravneh. Vendar pa vsega ne moremo natrpati na pleča komunistom, zato tudi zveza komunistov ni edini krivec za neuresničevanje sprejetih družbenih nalog. Je pa odgovorna. Na kongresu je bila zastavljena usmeritev, življenje pa se bo spreminjalo v praksi. Stališča in usmeritve so jasne, v praksi jih ne bo lahko uresničevati, sklenili pa smo, da jih bomo. Ob tem pa bo nujna večja družbena zavest in disciplina vseh delovnih ljudi in občanov in še posebej komunistov.«

Sav. občan: Rezultati gospodarjenja v občini so se lani precej poslabšali, nič boljši niso v letošnjem letu. Kako ocenjujete ta pojav in kaj bi morali spremeniti?

Franjo Tilinger: »Posamezni kazalci gospodarjenja kažejo na padec še zlasti v indeksih. Vendar pa to ni povsem realen pokazatelj stanja, kajti nekateri nominalni kazalci niso tako slabi. Nekatere gospodarske panoge, kot so kmetijstvo, kovinsko-predelovalna in še nekatere, so zašle v težave tudi iz objektivnih vzrokov. Ob tem pa ne smemo prezreti subjektivnih, zato bo nujno pomesti pred svojim pragom in šele potem zahtevati pomoč širše družbene skupnosti. Sicer pa, kdo je širša družbena skupnost? Ta je vedno bolj siromašna, tudi sami smo veliko pripomogli k temu, in ker enostavno ni sredstev, tudi pomoči ni mogoče pričakovati. Enkrat moramo nehati tarnati in modrovati, opreti se moramo na lastne sile. Na težave, s katerimi se srečujemo danes, je Zveza komunistov opozarjala že pred leti. Opozorila je na nujnost krepitve lastnih obratnih sredstev, žal pa so opozorila naletela na gluha

Franjo Tilinger

ušesa. Kdor je pošteno delal in gospodaril, je bil revež in zasmehovan. Posledice so sedaj na dlani. Lažna solidarnost ne more trajati v nedogled. Kdor ni sposoben in ne more živeti tudi v sedanjih razmerah, bo moral zapreti vrata. Zato je nujno potrebno pripraviti temeljito analizo in na osnovi te selekcijo nadaljnjega obstoja in razvoja gospodarskih dejavnosti. V občini je zaskrbljujoč porast izgub, tudi te bomo morali temeljito analizirati in sprejeti ustrezne ukrepe.«

Sav. občan: Na eni strani ugotavljamo, da je gospodarstvo preobremenjeno, težave v družbenih dejavnostih zaradi visoke rasti stroškov pa so tudi znane. Kako premagovati te težave?

Franjo Tilinger: »Ne morem mimo kmečke logike, da lahko trošimo toliko, kot imamo. V preteklosti smo delali drugače, rezultati so znani tudi v praksi. Rešitev je le v boljših gospodarskih rezultatih. Dokler pa teh ne bo, bodo težave. Jasno pa je tudi, da je gospodarstvo preobremenjeno. Ne zmoremo tako obsežne družbene režije. Žal pa na zmanjšanje sami nimamo vpliva, akcija, zastavljena pred leti, ni rodila sadov. Namesto zmanjšanja beležimo marsikje porast družbene režije. Zavedamo se težav v družbenih dejavnostih, ki jih ne smemo zanemarjati. Teoretične rešitve so bolj enostavne kot praktične.«

Sav. občan: »Ob obravnavi kritične analize političnega sistema smo izpostavili med drugim tudi delovanje delegatskega sistema. Kaj menite o tem?

Franjo Tilinger: »Vzroki za težave in slabosti v delovanju delegatskega sistema so več ali manj znane. Zato moramo sprejeti ukrepe za spreminjanje stanja. Delegati bi morali biti bolj usposobljeni, predvsem pa bi morali bolje poznati posamezno dejavnost in z njo tudi probleme. Ljudje, ki so aktivni, recimo v kulturi, to področje bolje poznajo, zato ni smiselno, da je takšen občan delegat v telesni kulturi. Brez strokovne in politične pomoči delegacije ne bodo uspešno delovale. Pomoč mora biti stalna in ne občasna, kot je to največkrat primer v praksi. Delo z delegacijami mora postati sistem, odgovornost pa enaka kot do dela v samoupravnih organih in na delovnem mestu.«

Sav. občan: »Kako načrtujete delo občinske organizacije ZK in njenih organov?

Franjo Tilinger: »Mnogih zahtevnih in zapletenih nalog organizacija in njeni organi ne bomo zmogli sami. Zato je nujna aktivnost celotnega članstva in seveda vseh dejavnikov v občini. Da bi temeljiteje spoznali posamezne probleme in delo, bomo organizirali seje predsedstva in komiteja v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih. Poživeti in spremeniti bomo morali delo aktiva komunistov direktorjev. Razkorak med gospodarstvom in družbenopolitično skupnostjo je prevelik. Odraz takšnega stanja je tudi samoupravno sporazumevanje, ki je v precejšnjih težavah.«

jk

Stane Rednak

Vse življenje povezan z Juteksom

Stane Rednak je živa legenda razvoja Juteksa, saj je prag tovarne prestopil pred 35 leti. Odgovorno dolžnost tehničnega vodje je opravljal polnih 22 let, od leta 1973 pa vse do predaje dolžnosti pred dnevi pa je bil direktor delovne organizacije, ki ima težko, a vendar uspešno razvojno pot. Trdo delo in življenje delavca v tekstilni tovarni Juteks je skovalo tudi Staneta Rednaka v vztrajnega in s čutom odgovornosti prekaljenega borca za napredek in boljše življenje delovnega človeka. Ne da ne bi želel obuditi prehojene trnove poti, nikdar ni bil navajen hvalisanja, zato tudi ni želel, da mu ob odhodu v pokoj zapišemo tisto, kar mu tudi gre. Ko pa je stekla beseda o juti, ki spremlja Juteks vse od začetkov do danes, je razgrnil vso problematiko, ki se vleče več kot štiri desetletja, delavcem pa je vedno dajala črn kruh. Leta 1976 je nastopila takšna kriza, da so se obrnili po pomoč tudi na Gospodarsko zbornico in izvršni svet

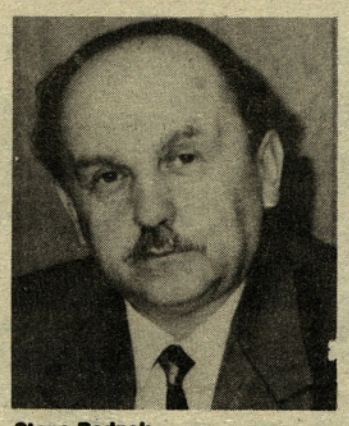

Stane Rednak

SRS, na znanstvene institucije in dejavnike v občini, pa še danes nimajo odgovora, kako rešiti oziroma usmeriti proizvodnjo jute, da bi jim dala boljši kos kruha. Sami so se pred leti odločili za proizvodnjo toplih podov in, kot pravi Stane Rednak, tedaj nam je padla sekira v med. Žal pa je tudi ta proizvodnja sedaj zašla v težave zaradi zmanjšanja izvoza v Sovjetsko zvezo in padca kupne moči na domačem trgu. Že nekaj let razmišljamo in iščemo nove proizvodne programe, vedno pa naletimo na težko oviro, ki je pogojena s finančnimi možnostmi. Tako kot v vsej zgodovini Juteksa tudi sedaj nismo deležni pomoči, ki bi jo potrebovali, da bi končno uresničili želje, načrtovane vsa ta leta. In zato upamo še naprej, kajti volje in vztrajnosti nam nikoli ni zmanjkalo. »Dobro je da smo vlagali v kadre, zaupam jim in za bodočnost Juteksa me ne skrbi,« je ponosno pristavil Stane Rednak, ki se je vse svoje življenje razdajal za kolektiv, za boljše življenje delavca in napredek kraja.

jk

Razkorak med ustvarjenim in razporejenim dohodkom

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Stane Jurjevec je v poročilu za preteklo leto med drugim zapisal, da se v občini vse bolj povečuje razkorak med ustvarjenim in razporejenim dohodkom. Tako je bil čisti dohodek večji za 60 odstotkov, za osebne dohodke in skupno porabo pa smo porabili za 89 odstotkov več sredstev kot leta 1984. Lani je večina organizacij združenega dela sprejela samoupravne sporazume dejavnosti, sedaj pa le-te vnašajo v samoupravne akte.« Na razkorak v delitvenih razmerjih so organizacije združenega dela bile opozorjene že med letom, družbena usmeritev pa je bila zapisana v resoluciji. Podatki kažejo na prekoračitev rasti osebnih dohodkov v primerjavi s ustvarjenim dohodkom, medtem ko podatkov o kršiteljih še nimamo. Skladno s družbenimi stališči bi morali kršitelji preveč izplačane osebne dohodke poračunati. Glede na visoko rast cen in življenjskih stroškov ter ugotovitve, da so poprečni osebni dohodki še vedno nižji od poprečja regije in republike, je takšen ukrep seveda precej vprašljiv. Problematika osebnih dohodkov je namreč največkrat razlog za izsiljene sestanke. Opozoriti pa moram tudi na vse pogostejši pojav linearnosti oziroma uravnilovke, še zlasti to velja za izplačila po zaključnih računih. Takšne težnje so seveda nesprejemljive,« je še dodal Stane Jurjevec.

Družbeni pravobranilec je v preteklem letu obravnaval 308 zadev, med katerimi jih je bilo največ s področja delovnega razmerja, odnosov pri razporejanju dohodka in čistega dohodka in urejanja odnosov v samoupravnih splošnih aktih. »Znane trditve, da je za neučinkovito ukrepanje proti slabim delavcem kriv sistem niso povsem sprejemljive. Če bi odgovornost do dela bila v samoupravnih aktih ustrezneje zapisana bi bilo ukrepanje tudi učinkovitejše. Največ disciplinskih postopkov je bilo uvedenih zoper delavce na dnu hierarhične lestvice, predlagatelji pa so največ vodje delovnih skupin. V zdravstvenem varstvu izstopa problematika upravičenosti izostankov z dela predvsem zaradi bolezni pri delavcih iz drugih republik. Pri tem zdravstvene organizacije niso dosledne glede zahteve o predložitvi potrebne dokumentacije.

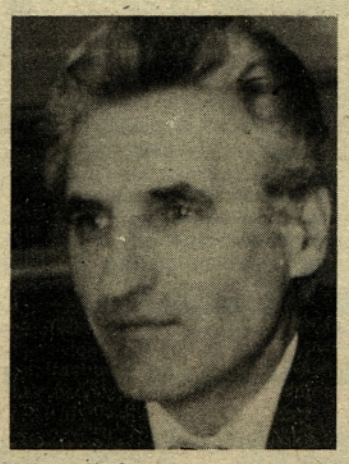

Stane Jurjevec

jk

Stane Skok — 15 let direktor MIK Prebold

Delali smo pošteno

»Pred petnajstimi leti je bila dejavnost naše delovne organizacije precej raznolika. Zaradi nerentabilnosti smo najprej ukinili opekarno v Gornji vasi in smo jo brezplačno odstopili Gradnji. Kovinarski in mizarski obrat pa sta se pred leti povezala v Strojno Žalec. Konfekcija pa je bila naša najmočnejša dejavnost. S kvalitetnimi in modnimi izdelki smo si vztrajno utirali pot na domačem in že leta 1972 tudi na tujih tržiščih. Prav s prisotnostjo na tujih tržiščih smo veliko pridobili, poleg tehnološke usposobitve smo osvojili tudi kreativnost in kvaliteto. Hkrati pa smo izoblikovali proizvodni program ženskih kril in hlač. Danes sodimo v sam vrh modne konfekcije in povpraševanje po naših izdelkih je takšno, da potreb na trgu ne moremo zadovoljiti. vsa ta leta razvoja nam niso bila postlana z rožicami, problem kvalificirane delovne sile, še zlasti pa strokovnih kadrov, je bil razlog za počasnejši razvoj. V začetku smo bili prepuščeni sami sebi, z izgradnjo nove proizvodne hale pa smo postali zanimivejši. Tudi v poslovni politiki smo gradili in seveda tudi pridobili dobro ime in položaj. Vedno smo gradili na poštnem delu in takšen je bil tudi odnos do družbe. Nismo se odločili za ekspanzijo, ki je bila prisotna v konfekciji, ampak za kvaliteto. Danes izdelamo 220.000 ženskih kril in hlač in če bi imeli večje proizvodne kapacitete, bi jih lahko še več«. Takole je strnil na kratko razvoj delovne organizacije MIK Prebold Stane Skok ob odhodu v pokoj in oz. po 15-letnem vodenju te organizacije. Zahvali za dobro sodelovanje se pridružuje tudi naše uredništvo.

Stane Skok

jk

Slab začetek, nujni dodatni ukrepi

V prvih mesecih letošnjega leta se resolucijski cilji ne uresničujejo. Rezultati gospodarjenja so vse slabši, pa tudi obeti v naslednjih mesecih niso spodbudni. Napovedi in opozorila, da nov devizni zakon ne spodbuja zunanjetrgovinske menjave, se kažejo tudi v praksi. Zaskrbljujoče je povečanje deleža izgub na substanci. Industrijska proizvodnja ne raste s predvideno dinamiko. Problemi so z uvozom surovin in repromateriala, stagnira produktivnost in veča se rast cen. Nerealen prikaz finančnih rezultatov in delitev dohodka za osebne dohodke, vse to so slabosti gibanj v začetku leta. Zato je zbor združenega dela SR Slovenije opozoril na resnost položaja in nujnost sprejetja ukrepov za presek takšnega stanja. Hkrati pa je pozval vodilne delavce in samoupravne organe, da kljub zapletom s predpisi povečajo napore zlasti v zunanjetrgovinski menjavi. Zahteval pa je tudi ukrepe, ki naj bodo naravnani tako, da bodo spodbujali doseganje resolucijskih ciljev.

Čeprav podrobne analize stanja v občini ni, pa so podobne razmere značilne tudi za nas. Ker si je gospodarstvo priskrbelo surovine že lani, trenutno še ni težav, razen pri repromaterialu. Seveda pa bodo težave nastopile v naslednjih mesecih in če se stanje ne bo izboljšalo, bo prišlo do katastrofe, tako namreč napovedujejo zlasti predstavniki organizacij združenega dela.

jk

Prednost razvoju

»Nisem se zlahka odločil za prevzem odgovorne dolžnosti direktorja tekstilne tovarne Juteks. Ker pa sem z njo povezan že vrsto let in ker se zavedam, da moramo začeto delo preusmeritve proizvodnje nadaljevati, sem se odločil. Spodbudilo pa me je tudi zaupanje kolektiva in sodelavcev. Ker je preusmeritev s sedanje proizvodnje jute, talnih oblog in lepljene mreže nujna, smo zgradili nove proizvodne prostore na Ložnici in bomo v prihodnje dali poudarek razvoju in novim programom. Zato pa bodo potrebna precejšnja finančna sredstva in če ne bomo našli sovlagateljev doma, jih bomo iskali zunaj. Torej vidimo na Ložnici nov življenjski prostor, z investicijami brez dolga pa smo si postavili temelje za načrte v prihodnje. Dokler pa ne bomo uresničili razvojnih ciljev, bomo skrbeli za čimboljše izkoriščanje in plasma dosedanjega proizvodnega programa in kapacitet. Še več in marsikaj moramo izboljšati,« je na kratko strnil cilje Juteksa Milan Dolar. Zaradi uvoza surovin je bil Juteks prisiljen v preteklih letih izvažati. Z novim deviznim zakonom pa je Juteks v

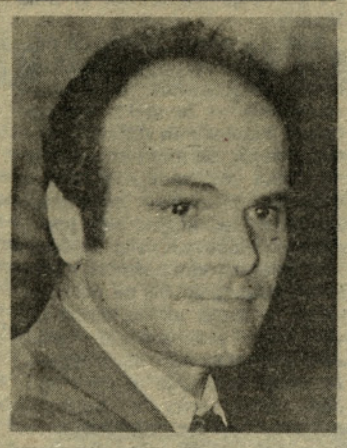

Milan Dolar

težjem položaju kot konkurenca, ki se je držala le na domačem trgu. Precej dohodka izgubljajo tudi zaradi finančnega nereda, neplačana realizacia terja pridobivanje dragih obratnih sredstev. »Naši proizvodi so preobremenjeni z družbenimi obveznostmi, kar tudi slabi našo konkurenčnost na zunanjih tržiščih,« je še dodal Milan Dolar.

jk

Polovica proizvodnje v izvoz

Čeprav je Andrej Šepec prevzel mesto direktorja delovne organizacije MIK Prebold šele pred kratkim, pa smo v razgovoru z njim izvedeli marsikaj o trenutnih razmerah in seveda tudi načrtih. »Polovico proizvodnje je namenjene za izvoz predvsem v Zahodno Nemčijo. Lahko bi izvozili še več, vendar ne smemo zanemarjati domačega trga. Trenutno mi še ne čutimo problemov zaradi zapletljajev z novim deviznim zakonom. Težave pa že imajo proizvajalci tkanin, zato grozi resna nevarnost tudi nam. Brez potrebnih in seveda kvalitetnih tkanin mi ne bomo zanimivi za tuja tržišča. Konjunktura na trgu nam je dala tudi ugodne rezultate v začetku letošnjega leta. Potrebe tržišča pa nas silijo v povečanje proizvodnje. Najprej moramo še bolj izkoristiti obstoječe proizvodne kapacitete, z minimalno dopolnitvijo pa bomo lahko še marsikaj pridobili. Dobiti pa bomo

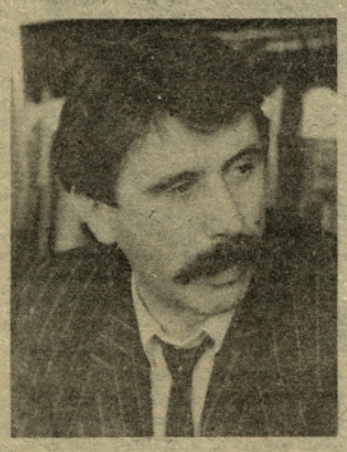

Andrej Šepec

morali tudi potrebne kadre, kajti brez njih načrtov ne bomo mogli uresničiti. Predvsem pa bomo tudi v prihodnje skrbeli za kvaliteto naših izdelkov.«

jk

Lani ulovili kar 10.146 rib

Ribiška družina Šempeter je ena izmed večjih v Sloveniji. Šteje kar 782 članov, lani pa so bili glede ulova zelo uspešni. Skupaj so v 8442 delovnih dneh ulovili 10.146 rib, v skupni teži 5874 kg.

Po besedah predsednika predsedstva RD Šempeter Venčeslava Bauerja pa niso bili uspešni samo pri ulovu, temveč tudi pri poribljavanju. Tako so iz varstvenih potokov izlovili 9915 postrvi, od katerih so jih vložili 6306 v ribolovne vode, ostale pa so odstopili Zavodu za ribištvo SRS, nekaj pa tudi RD Soča kot zamenjavo za okoli 300 podusti, 3125 lipanov, 2990 klenov in 300 klenovih mladic. V ribnik Braslovče je bilo vloženih 750 kg krapov, v ribnik Preserje pa 30 somov — v skupni teži 143 kg in 1250 krapov. Konec meseca decembra so izlavljali tudi podvinsko strugo. Izlov je bil 2000 lipanov, 10.000 podustov, klenov, mren in nekaj postrvi. Pripravili so šest ribiških tekmovanj, udeležilo pa se jih je 309 članov družine. Imajo devet čuvajev, lani je bila podana le ena ovadba zoper krivolov, čuvaji pa so skupno opravili pri ribnikih in rekah kar 700 pregledov. Ker lani niso uredili ribnika v Preboldu, ga bodo letos, poleg tega pa bodo prav tako letos vložili v ribolovne vode več tisoč raznih rib, skrbeli za čisto okolje in vode, pripravili vrsto športnih ribiških tekmovanj in drugo.

TONE TAVČAR

Vključitev v KIV Vransko

Sedemnajstčlanski kolektiv kovinskega obrata Koteksa-TOZD Inde Vransko se je z večino glasov na referendumu odločilo za vključitev v delovno organizacijo KIV Vransko. Prav tako je referendum uspel tudi v tej organizaciji. Odločitev je gotovo opravičena in vredna pohvale, saj bodo sedaj pod skupno streho in z dopolnjenim programom uspešneje uresničevali razvoj in gospodarski napredek.

jk

Nekoč vam bo žal

Dva dni za tem, ko se je končal 12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije, smo imeli na Ložnici zbor krajanov. Najbolj pomembna, kar je bilo videti tudi po razpravah, je bila prva točka dnevnega reda o problemih z odlagališčem odpadkov oz. glede smetišča na Ložnici. Ko sem poslušal razprave, sem se nehote vprašal, kaj je prinesel 12. kongres mladih Slovenije. Vsekakor je še prezgodaj sklepati, kaj se bo dokazati in pokazalo v prihodnjih štirih letih. Vseeno pa se mi je pismo kongresa slovenski javnosti o zahtevi po zaščiti gozdov in narave kot našega največjega bogastva po teh razpravah zdelo le še kup pisem, ki jih raznaša veter in z njimi onesnažuje okolico.

Kjub nenehnim opozorilom krajanov Ložnice glede nerešenih problemov smetišča in kanalizacije, se problemi ne rešujejo. Da bi poskušali poiskati skupne rešitve, so na zbor krajanov povabili tudi predstavnike KS, SO, IS, SO, SIS za komunalo in ceste, DO JAVNE NAPRAVE ter druge, ki jih rajši ne bi našteval, saj v svojem izvajanju niso nakazali konkretnejših rešitev za odlagališče odpadkov na Ložnici.

Vsi prebivalci na Ložnici so enotni, da razmere na smetišču niso urejene tako, kot bi morale biti. Zato zahtevajo večjo kontrolo nad odlaganjem odpadkov, sprotno ravnanje in prekrivanje z zemljo, redno kontrolo odcednih vod, namestitev maščobolova idr. To pa sedaj ni urejeno, zato se širi neznosen smrad, zaradi tega v neposredni bližini ni možno več prezračiti stanovanja, starši majhnih otrok pa sprašujemo, kaj bo s pljuči naših otrok, ki vdihavajo ta zrak. Naravo nismo dobili v dar od naših prednikov, dobili smo jo v varstvo, v ohranitev za naše potomce. Zato bi morali razmišljati tudi o kakšnem dinarju več, ko delamo idejne projekte tudi za odlagališča odpadkov oz. iščemo ustrezne lokacije, ki jih pa »baje« razen na Ložnici ni v naši občini. Prebivalci Ložnice so proti vsakršnemu širjenju obsega smetišča na Ložnici, pri odlaganju na obstoječe odlagališče pa zahtevajo spoštovanje vseh kriterijev, pravil, določil in njihovih zahtev po znosnejših pogojih življenja.

J. Kos

Letovanje predšolskih in šolskih otrok

Občinska Zveza prijateljev mladine je za letošnje poletje pripravila letovanje na morju za predšolske in šolske otroke iz naše občine, ki bo organizirano na Debelem rtiču, kjer so idealni pogoji za izvedbo organiziranega letovanja.

Predšolski otroci bodo letovali v času od 12. do 26. junija, šolski otroci pa od 4. do 18. julija. Letovanja se bodo lahko udeležili tudi otroci, ki niso v vrtcu, pogoj je le starost nad štiri leta.

Informacije lahko dobijo starši pri vzgojiteljicah v varstvenih zavodih, pri svetovalnih delavcih na šolah ali na Občinski zvezi DPM, telefon 713-182.

Za letovanje svojih otrok bodo morali starši prispevati del sredstev, ki pa bo odvisen od višine dohodka na družinskega člana, sicer pa večino sredstev za letovanje otrok prispevajo skupnosti za otroško varstvo, socialno skrbstvo in zdravstvo.

Število mest v obeh skupinah je omejeno, zato naj starši čimprej prijavijo svoje otroke. Hkrati vabi Občinska zveza Društev prijateljev mladine k sodelovanju več vzgojiteljev, ki bodo sodelovali pri izvedbi letovanja. Njihove prijave bodo sprejemali do 5. maja, pogoj za sprejem pa je starost nad 18 let, študij ali delo na vzgojno-izobraževalnem področju, predvsem pa veselje do tovrstnega dela.

D. Cehner

PRIZNANJA SINDIKATOV

Ob prazniku dela je Občinski sindikalni svet Žalec podelil srebrne znake in priznanja za delo. Srebrne znake so prejeli: **Lizika Maček**, Lik Savinja; **Sretan Popovič**, Slovin; **Vinko Žohar**, TT Prebold; **Franc Orešič**, Ingrad Gomilsko; **Marinka Radišek**, VVZ Žalec; **Jelka Ogrizek**, Juteks; **Ivo Galič**, IGM Gradnja; in **Ivica Čretnik**, OŠ Šempeter.

Antonija Zlovše, TN Polzela; **Ivan Žuregač**, Lik Šempeter; **Antonija Gaberšek**, TT Prebold; **Antonija Sitar**, Zdravstveni dom Žalec; **Ivan Grobelnik**, Slovin; **Margarita Hriberšek**, Aero; **Leopold Bezgovšek**, Ferralit; **Marija Tominšek**, Juteks in **Stanislav Gerčar**, Strojna Grames pa so prejeli letošnja priznanja za delo. Čestitamo!

Kdaj bodo prevladali skupni interesi?

Domoklejev meč nad telefonsko centralo

Zadevi okrog postavitve nove avtomatske telefonske centrale in s tem tudi razširitve preboldske pošte ni videti ne konca ne kraja. Zadeva se vleče in nad njo zlovešče visi Demoklejev meč, ki ne pusti, da bi prevladala razum in vsesplošen krajevni interes. Nikakor ne pride do sporazuma med Savinjskim magazinom na eni in KS ter PTT Celje na drugi strani. Kako dolgo še? Kdo bo kriv za morebitno materialno škodo? V čem je pravzaprav problem, ki mu ni videti rešitve? Na vse to smo poskušali dobiti odgovor v zajetni mapi na KS Prebold, kjer je vrsta dopisov, zapisnikov, mnenj, dogovorov in drugih aktov, ki govorijo o tej zadevi. Prava papirnata vojna, katere izhoda ni moč predvideti. Kdo bo zmagal, ali Savinjski magazin ali KS in PTT; ali razum in vsesplošen družbeni in krajevni interes, za katerega se borita slednja dva? Z enakih pozicij pa brani svoj interes tudi Savinjski magazin.

Ko osvetljujemo to zadevo, moramo predočiti celoten potek dogajanj, da bi lahko doumeli nesmiselno početje, ki ni in ne more dati rezultatov. Nedvoumno je, da je potrebno za vzpostavitev nove telefonske centrale ter za celodnevno poštno poslovanje pridobiti nove prostore. Najprej so potekali pogovori za rešitev v gasilskem domu, kjer je na razpolago le 90 m² površin. PTT Celje pa bi jih rabila najmanj 160—200 m². Pred enim letom so v Savinjskem magazinu sami nakazali možnost ukinitve stare Samopostrežne trgovine v Preboldu, saj je novozgrajena blagovnica poslovala le s 60—80-odstotnimi kapacitetami in je povsem zadostila potrebam kupcev. Prišlo je že tako daleč, da je vodja TOZD Maloprodaje tovariš Delakorda že razkazal prostore direktorju TOZD za PTT promet Celje tovarišu Slamniku. Kasneje pa je Savinjski magazin spremenil svojo prvotno odločitev in njeni predstavniki so pričeli trmasto zavračati vse predloge o rešitvi tega problema. Zaradi tega je KZ Savinjska dolina — TZO Prebold, katere last so ti prostori, na predlog KS Prebold za le-te dala preko sodišča sodno odpoved, na katero se je Savinjski magazin pritožil. Ker je sodišče pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno, se je Savinjski magazin ponovno pritožil tokrat na Višje sodišče v Celje, le-to pa je zadevo vrnilo v roke prvostopenjskemu Gospodarskemu sodišču v Celju, češ da bi ob sodni odpovedi moral biti podan tudi sklep občinske skupščine, ker Savinjski magazin izvaja dejavnost posebnega družbenega pomena, kar opredeljuje zakon o poslovnih zgradbah.

Predsednik skupščine občine Žalec ali predsednik izvršnega sveta sta sklicala kar šest sej za rešitev tega problema. Žal vedno brezuspešno, saj se direktor Savinjskega magazina niti enkrat ni osebno udeležil teh sestankov, čeprav ga je predsednik občine zaprosil, naj na te sestanke ne pošilja svojih pooblaščencev, ampak naj osebno sodeluje pri razrešitvi te zadeve. Tudi na zadnji seji je bil njegov namestnik, na njej pa so se dogovorili, naj delavski svet Savinjskega magazina ponovno skliče sejo, na kateri naj bi zaradi objektivne obrazložitve sodelovali tudi predsednik občine, direktor PTT Celje in predsednica sveta KS Prebold. Podan je bil tudi predlog, da Savinjski magazin svoj prvotni sklep spremeni in odstopi od navedenih pritožb, saj čas neusmiljeno beži s tem pa tudi poteka garancija kupljeni avtomatski centrali, ki sedaj deponirana čaka v skladišču PTT Celje. Ob dejstvu, da je njena vrednost 20 milijonov din (dve stari milijardi) in da njena garancija teče od konca letošnjega januarja, ko je bila izdobavljena, ter da je njen garancijski rok samo 18 mesecev, obstaja resnična bojazen, da ne bi bila postavljena v garancijskem roku, če se zadeva ne bo hitro rešila.

Pa še to. V ožjem centru Prebolda je na razdalji 300 metrov 6 trgovin, in sicer tri za osnovno preskrbo in tri za tehnične predmete. Obstoječa trgovinska mreža še vedno ni polno zasedena, zlasti ne z izgradnjo blagovnice. In če pogledamo projekcijo prebivalstva, vidimo, da se v srednjeročnem pa tudi dolgoročnem obdobju — do leta 2000 — prebivalstvo ne bo bistveno povečalo, saj je predvidena le 1% letna rast števila prebivalcev, in je s polnim poslovanjem blagovnice možno pokriti in zadovoljiti potrebe kupcev. Prav gotovo pa bo potrebno v bližnji prihodnosti, glede na obsežnost KS, imeti kak trgovski lokal izven samega Prebolda.

In če za konec povzamemo še sklep zadnje razširjene seje skupščine KS, ki je bila 20. marca 1986, ki se glasi: »Savinjski magazin mora takoj pristopiti k ukinitvi svoje samopostrežne trgovine v Preboldu, sicer mora prevzeti vso moralno, finančno in politično odgovornost za družbeno škodo, ki nastaja zaradi onemogočanja montaže nove telefonske centrale. Odgovornost morata nositi tako Savinjski magazin kakor njegov direktor.«

V tem času, ko to pišemo, je bila že seja DS Savinjskega magazina; kako so se stvari zasukale, upamo, da v pravo smer, pa vas bomo lahko seznanili v prihodnji številki Savinjskega občana.

D. Naraglav

Trgovina je potrebna

Zanimalo nas je, zakaj Savinjski magazin vztraja pri svoji odločitvi za nadaljnji obstoj trgovine in kje so razlogi, da se ne morejo sporazumeti s krajevno skupnostjo. Njihovi predstavniki so povedali, da je glede na bodočo kupno moč, prodajno površino trgovin in že usposobljeno trgovino, kakršna je samopostrežba, zanje ukinitev nesmotrna. Takšna je tudi odločitev delavskega sveta, ki vztraja na tem, da je trgovina potrebna. »Ko smo v Preboldu gradili blagovnico, smo se dogovorili, da odstopimo v njej prostore za Ljubljansko banko. Prostore banke v Gasilskem domu pa naj bi namenili za pošto. Zaradi znanih težav do tega ni prišlo,« so še dodali predstavniki Savinjskega magazina. To je torej stališče Savinjskega magazina, pereč problem v Preboldu pa ostaja.

Razvejana ljubiteljska kultura

Čeprav na občnem zboru Zveze kulturnih organizacij ni prevladovala razprava o finančnih težavah ljubiteljske kulture, pa so delegati opozorili, da sedanje stanje že meji na krizo. Ker pa delamo z veseljem in ljubeznijo do kulture, vztrajamo, finančne probleme pa rešujemo z zbiranjem dodatnih sredstev pri organizacijah združenega dela in z organiziranjem zabavnih prireditev, so poudarili predstavniki društev. Zavedamo se sedanje družbene krize, ki se močno odraža tudi v ljubiteljski kulturi, vendar pa brez minimalnih pogojev ni mogoče pričakovati kvalitetne rasti te množične dejavnosti. Zgovoren je namreč podatek, da bi s sredstvi, namenjenimi za pihalne orkestre, lahko kupili le štiri instrumente. Če bi sredstva za delo pevskih zborov, ki jih je v občini 27, razdelili na enake deleže bi vsak dobil 60.000 din. Za delovanje društev načrtuje Zveza kulturnih organizacij 600 tisoč din, 30 tisoč din posameznemu društvu. Seveda pa se sredstva delijo na osnovi dejavnosti, zato so prispevki društvom tudi različni. Še v težji situaciji pa so društva v tistih krajevnih skupnostih, kjer ni organizacij združenega dela.

Sicer pa je bila tudi v preteklem letu ljubiteljska dejavnost zelo razvejana in bogata. Posamezne skupine so dosegle tudi izjemen uspeh na medobčinskih in republiških revijah, vendar je po mnenju delegatov kvalitetne rasti še vedno premalo. Predstavnik zborovske dejavnosti je opozoril, da je med pevovodji premalo sodelovanja in povezanosti. Prisotno ljubosumje namreč nikomur ne koristi. Povsem nesprejemljivo pa je, da v osnovnih šolah ne delujejo povsod pevski zbori, kar je sicer obveznost, o stanju pa smo se lahko pred dnevi prepričali tudi na občinski reviji. Zato so se zavzeli, da mora izobraževalna skupnost in vzgojno izobraževalna skupnost temu problemu nameniti več skrbi. Dejavnost folklornih skupin je na osnovnih šolah povsem zamrla, trenutno deluje le na osnovni šoli Šempeter, čeprav je bilo v narodne noše vloženih precej sredstev. Sicer pa se v osnovnih šolah kaže vse manjša pripravljenost in skrb za vzgojo bodočih delavcev v ljubiteljski kulturi. Delegati so med drugim tudi opozorili na slabe prostorske pogoje zlasti v manjših krajevnih skupnostih. Nazadnje so prizadevnim delavcem v kulturi podelili plakete in priznanja. Srebrno plaketo sta prejela Tanja Cehner in Vili Ograjenšek, bronasto pa Danica Rehar, Ida Završnik, Zdenka Došler, Margit Juteršek in Hilda Javornik. Priznanja so prejeli Vlada Rode, Maja Gaberšek, Anica Osetič, Jožica Steblovnik, Cita Pospeh, Anton Jelen, Jože Tiselj, Ivan Vaš, Ivan Hriberšek, Rozalija Goršek, Danica Dolinšek, Franc Praprotnik, Marinka Ograjenšek in ŠKD osnovne šole Braslovče.

jk

Milan Lesjak, predsednik ZKO, izroča srebrno plaketo Tanji Cehner

Kurirčkova pošta

Tudi letos so pionirji naših osnovnih šol ponesli Kurirčkovo torbico po partizanskih poteh. Od vrstnikov iz Hrastnika so jo vranski pionirji sprejeli 17. aprila pri domu borcev na Prvinah. Kar šest dni je torbica potovala skozi Tabor, Gomilsko, Prebold, Griže, Liboje, Petrovče, Žalec (tu je bila osrednja slovesnost), Veliko Pirešico, Vinsko goro, Ponikvo, Gotovlje, Šempeter, Polzelo, Braslovče do Letuša, kjer so jo pionirji naše občine v kraju Slatine predali vrstnikom iz Velenja.

Na vseh šolah so ob sprejemu pošte pripravili prisrčne programe, pionirji so si ogledali že prehojeno pot in prebrali pisma, ki so jih napisali in vložili v torbico. Letos so pozdravna pisma, naslovljena na predsedstvo RK SZDL, pisali odredi sami. Zaključna prireditev prihoda kurirčkove pošte pa bo na zboru slovenskih pionirjev 7. junija v Trebčah.

Po poteh NOB v Savinjski dolini

Iz zgodovine KP v naši dolini

V teh kongresnih dneh se spomnimo začetkov delovanja partijske organizacije v Savinjski dolini. Prelomnico v delovanju KPJ V Sloveniji predstavlja pokrajinska konferenca v Goričanah 16. septembra 1934, s katero se izteka obdobje obnavljanja od udarcev šestojanuarske diktature močno prizadetih organizacij v Sloveniji.

V Goričanah je Boris Kidrič v uvodnem referatu med drugim dejal, da je pokrajinska organizacija KPJ na poti, da postane iz sekte voditeljice in organizatorica samostojnih akcij delavskega razreda ter da si osvoji večino delavcev in da se močno približa tudi osvojitvi večine kmečkega ljudstva. Tako je od skromnih začetkov v tridesetih letih to uspelo tudi KPJ v Savinjski dolini.

Vrnimo se v leta pred 1934. Anton Kotnik v knjigi Komunistična partija v revolucionarnem delavskem gibanju Savinjske doline navaja, da je bil prvi večji ilegalni sestanek simpatizerjev KP v zgodnji pomladi leta 1932 v smrekovem gozdiču med Kaplo vasjo in Grajsko vasjo. Več kot 30 prisotnim iz Prebolda in okolice je spregovoril Slavko Šlander. Partijske celice so bile v Preboldu oblikovane novembra 1932. Bile so tri, povezoval pa jih je krajevni komite. Povezavo med krajevnim in okrožnim komitejem v Celju pa je vzdrževal Franc Hribar, sekretar krajevnega komitéja.

Hkrati je bila v Gotovljah ustanovljena partijska organizacija. Ilegalna partijska organizacija je v Preboldu delovala do 29. novembra 1933, dokler niso aretirali večine njenih članov. Po vrnitvi iz zapora je Anton Kotnik ponovno stopil v stik z nekaterimi simpatizerji in kandidati. Tako se je v Preboldu osnovala nova partijska organizacija, ki je bila sprva povezana s partijskim komitejem v Trbovljah. Aprila 1935 je bil na Mrzlici prvi sestanek, na katerem so bili Lojze Hohkraut iz Trbovelj, dva predstavnika novo ustanovljene partijske celice v Libojah — Rudi Cilenšek in Jože Sevčnikar, iz preboldske organizacije pa Jože Turk in Anton Kotnik.

V začetku 1934 sta se zaposlila v rudniku Liboje Jurij Debeljak in Lovro Pačnik. Bila sta člana KP. V marcu 1935 je bila organizirana gladovna stavka, takoj po njej pa se je ustanovila prva partijska celica.

V letu 1936 se je formirala ilegalna partijska organizacija tudi med zabukovškimi rudarji. V članstvo so bili sprejeti po enoletni mandatni dobi. Konec 1936. se je formiral partijski komite v Zabukovici, ki je bil povezan s trboveljskim partijskim komitejem vse do takrat, ko se je vrnil Slavko Šlander z robije in obnovil tudi okrožni komite v Celju, ki je povezoval partijske organizacije Liboj, Zabukovice, Prebolda in Šentruperta.

Splošno stavko preboldskih tekstilcev so leta 1936 vodili kandidati in simpatizerji KP. Večina članov KP je bila tedaj v zaporu zaradi proslave 1. avgusta, mednarodnega protivojnega dne, na Žvajgi. Delavci, ki so vodili stavko, so si s tem pridobili pravico za sprejem v članstvo KP. Tako je v tovarni nastala celica v obratu Cosmonos, KP pa je imela pristaše tudi v obratu tkalnice.

O začetkih govore tudi drugi dokumenti. Tako tovariš Tito v poročilu Centralnemu komiteju KPJ, napisano na Dunaju med 23. 9. in 4. 10. 1934 o konferenci v Goričanah, navaja, da so bile pred pokrajinsko konferenco okrožne konference. Med drugimi kraji navaja tudi Celje. V pismu pokrajinskemu sekretariatu KPJ za Slovenijo, napisano januarja 1935, med drugim navaja, da mora KP poleg tega vsekakor dobiti zvezo s kraji in mesti, kjer so že bile partijske organizacije, pa so zaradi vdorov zveze prekinjene. Tako je bilo v Savinjski dolini prej okrog sto članov, zdaj pa z njimi sploh ni zveze. Pod opombami je zapisano: »Savinjski dolini in v sosednjih dolinah ob Paki in Mislinji so v tem času delovale partijske organizacije v Šoštanju (ulična s štirimi člani), v Libojah (štirje člani), v Št. Pavlu (organizacija v podjetju z osmimi člani) . . .« Podatki se razhajajo. V pripombi k pismu tovariša Tita iz januarja 1935 je govora o partijski organizaciji v Libojah že januarja 1935, Anton Kotnik pa je zapisal, da je bila partijska organizacija ustanovljena po stavki marca 1935. Ne ujema se tudi število članov. Anton Kotnik omenja Jurija Debeljaka, Lovra Pačnika, Ivanko Pačnik (člani), za kandidata pa Rudija Cilenška in Avgusta Fišerja. Do časovnega razkoraka prihaja tudi pri Albinu Vipotniku, za katerega je v knjigi Zbrana dela Josipa Broza-Tita zapisano, da je bil sprejet v partijo leta 1935, Anton Kotnik pa navaja, da je bila partijska celica v Zabukovici, v kateri je deloval Albin Vipotnik, ustanovljena leta 1936. Poprej pa je bil kandidat in se mu morda v življenjepis šteje tudi ta čas.

Začetki partijskega gibanja v Savinjski dolini so razvidni tudi k knjige Franceta Filipiča Poglavje iz revolucionarnega boja jugoslovanskih komunistov 1919—1939. Avtor navaja, da z začetkov druge polovice 1935 obstaja zelo izčrpno poročilo o delovanju slovenskih komunistov. Napisal ga je Stjepan Gržetič, partijski instruktor Voja. Bil je navzoč na slovenskem partijskem plenumu 10. junija 1935. V poročilu navaja, da je bil zunaj Ljubljane dosežen pomemben uspeh s povezavo revirjev s Savinjsko dolino (Št. Pavel—Prebold—Liboje, Zabukovica, Žalec in Gomilsko). Kot Gomilsko je verjetno mišljen Šentrupert. Anton Kotnik navaja, da se je nekako sredi leta 1935 seznanil z Ivanom Plaskanom ter z njim navezal prijateljske in politične stike, že takrat pa so tekli pogovori o ustanovitvi partijske celice v Šentrupertu.

V isti knjigi je navedeno pismo Jožeta Marna (Slavka) sekretarja KP Slovenije. Iz poročila je razvidno, da se je KPJ v Sloveniji v kratkem času utrdila do te mere, da je imela vzpostavljene zveze v celicah dvajsetih delavskih središč. Med kraji iz naše doline so navedene Liboje, Zabukovica, Šentrupert in Št. Pavel. To pismo je bilo napisano konec oktobra 1935.

To so začetki organiziranega dela Komunistične partije v Savinjski dolini, začetki, ki so rodili bogate sadove. Čas se je odmaknil, pri podatkih prihaja do manjših odstopanj, ki pa niso bistvena. Bistveno pa je, da so v tridesetih letih pričeli predano delo komunisti, ki so komunistično misel ponesli med delavske in kmečke množice, ki so leta 1941 pričele z oboroženim bojem proti fašizmu in nacizmu.

F. Ježovnik

Viri: Anton Kotnik: Komunistična partija v revolucionarnem delavskem gibanju Savinjske doline (1975); France Filipič: Poglavja iz revolucionarnega boja jugoslovanskih komunistov 1919—1939, II (Borec 1981); Josip Broz Tito: Zbrana dela II. in III. (Komunist 1979).

Štiri desetletja mladinskih delovnih akcij

Prvi april ni samo dan, ko si lahko privoščimo kakšno laž, ne da bi s tem kogarkoli prizadeli, ampak je tudi dan, ko mladina širom Jugoslavije praznuje dan mladinskih delovnih akcij. Letošnje leto pa je še posebno svečano, saj praznujemo 40-letnico začetka izgradnje proge Brčko—Banovići, ki pomeni začetek delovnih akcij v svobodni Jugoslaviji. V tej in naslednjih številkah Savinjskega občana bomo dali temu jubileju in nasploh mladinskemu prostovoljnemu delu vso pozornost.

V naprednem gibanju jugoslovanske mladine so delovne akcije bile in ostajajo značilna ter pomembna oblika njenega delovanja. Stotisoči mladih so v štirih desetletjih gradnje nove družbe prav na delovnih akcijah širom Jugoslavije izpričevali svojo zavest ter krepili tovarištvo, bratstvo in enotnost ter ljubezen do domovine. Puške so zamenjali krampi in lopate, potoke krvi so zamenjali potoki znoja, a cilj je ostal enak — nadaljevati revolucijo, graditi samoupravno socialistično družbo, družbo pobratenih narodov in narodnosti z vseh strani naše domovine — domovine, ki se je prav s tem kalila v enega največjih borcev za neuvrščenost in neodvisnost v svetu.

Ko govorimo o delovnih akcijah, začenši z izgradnjo železniške proge Brčko—Banovići, moramo vedeti, da korenine mladinskega prostovoljnega dela segajo pravzaprav že v prve dni vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti — v čas NOB. Že v letu 1941 so mladinske delovne skupine krenile iz partizanskega Užica na delo na koruzna polja. V tej znameniti Užiški republiki pa je mladina opravljala še številna druga dela. Ko je bila osvobojena Foča, ki je postala s tem tudi vojaški in politični center, pa so se delovne brigade vključile v najrazličnejše dejavnosti. Prenašale so ranjence, živež in orožje ter čistile ruševine. Med ofenzivo na Kozari so delovne čete mladih žele žito na samem robu frontne črte. Ko so se spopadi razširili na Bosansko krajino, je vrsta seniških in drugih brigad delala dan in noč na saniških poljih in tako okupatorju izpred nosa požela saniške njive in spravila žito v skladišča na Grmeču, kjer so bile številne delavnice, največja partizanska bolnišnica in številne zemljanke in domovi »zbegov«. V tako imenovani »sanički žetvi« je sodelovalo preko 7000 mladink in mladincev, ki so tako oteli okupatorju preko 100 vagonov dragocenega žita, ki je še dolgo hranilo lačna usta ranjencev in borcev partizanske vojske legendarnega Grmeča in okolice.

Če bi hoteli še podrobneje pogledati v ta vojni čas, potem nikakor ne bi smeli mimo številnih drugih akcij, ko so čete mladih udarnikov dosegale vedno nove uspehe. Med najbolj znane sodi prav gotovo še sekanje gozda na Črnem vrhu in pobiranje koruze v Vojvodini, pa prenos žita čez Sandžak ter setev v Vojvodini. Tudi mladi v Sloveniji so se že leta 1942 organizirali v delovne enote in pomagali pri delu družinam na Notranjskem, Dolenjskem in v Suhi krajni. V zimi 1942/43 so mladinske delovne čete nosile hrano slovenskim in hrvatskim partizanom na položaje na območju Žumberka in Bele krajine.

Marca in aprila 1943 pa so mladi na 150 vozovih preselili iz Žumberka na Kočevski rog bolnice slovenskih in hrvatskih partizanov. V mladinskem vodstvu pa so tudi sklenili, da mora biti obdelana vsaka ped zemlje in tako je več sto mladincev obdelovalo zemljo v Beli krajini, na Dolenjskem in Kočevskem in to dostikrat v neposredni bližini sovražnikovih postojank. So pa mladinci, ki so v svoje akcije množično vključevali tudi pionirje, veliko skrb posvečali saniteti in higieni. Tovrstno delovanje je v mnogočem pripomoglo k boljšemu zdravstvenemu stanju borcev in aktivistov NOB. Še posebno množično angažiranje pa je pospešilo tudi tekmovanje za I. kongres slovenske mladine. Na celotnem območju Slovenije so mladi dosegli izredne rezultate na vseh področjih dela in s tem ponovno dokazali svojo pripadnost revoluciji, programu KP in OF. Pred osvoboditvijo pa je stekla akcija zbiranja starega železa, z zbranim denarjem je mladinska organizacija financirala svojo dejavnost in, kar je še posebno zanimivo, opremila brigade za prvo zvezno delovno akcijo Brčko—Banovići.

Skratka, v času vojne vihre so mladi prispevali 35 milijonov delovnih dni na največjih akcijah, za mnoge manjše pa sploh ni podatkov, kar pomeni, da je ta številka še bistveno večja. Brez dvoma lahko ob bok partizanskim četam, ki so se borile s puško v roki, postavimo triindvajset krajiških, deset črnogorskih, nekaj liških, hercegovske, semberske, sandžaške, slovenske mladinske delovne brigade, delovne čete in skupine, saj njihov prispevek ni manj pomemben. Mladi so vsak po svojih možnostih pomagali in opravljali delo: »Vse za fronto — vse za zmago!«

Da bo pregled kolikor toliko popoln, dodajmo še to, da so v Sloveniji zadnje leto vojne potekala tri večja tekmovanja, in sicer »Tekmovanje zmage« ob tretji obletnici ustanovitve OF, nadalje so mladi tekmovali v času od 20. avgusta do 20. oktobra pri obdelovanju polj in pospravljanju pridelkov ter vpisu narodnega posojila in slednjič je od 1. decembra pa vse do osvoboditve potekalo tekmovanje za kongres slovenske mladine. V sklopu teh tekmovanj so potekala še manjša tekmovanja med okraji in okrožji, med mladino v vojaških enotah in med pionirskimi odredi. Če izvzamemo podatek samo iz drugega tekmovanja, so mladinske delovne čete opravile okrog 100.000 delovnih ur.

Z osvoboditvijo pa je mladinsko prostovoljno delo zaživelo v vsej svoji gorečnosti, da čim hitreje obnovi porušeno domovino in ustvari pogoje za napredek in razvoj nove Jugoslavije. Titova novoletna poslanica, v kateri je pozval mladino Jugoslavije, da zamenja puške s krampi in lopatami, je sprožila neustavljiv plaz ljudskih množic in na vidiku je bila prva zvezna — vsejugoslovanska akcija Brčko—Banovići.

— se nadaljuje —

Brigadirji veterani

Nepozabno srečanje v Brčkem

V veselem, nepozabnem, tovariškem vzdušju je ob 40-letnici začetka mladinskih delovnih akcij ponovno oživela legendarna proga Brčko—Banovići. Svečana proslavitev tega jubileja je bila v začetku aprila v Brčkem. Iz naše občine se je tega srečanja udeležilo enajst brigadirjev veteranov, ki so vihteli krampe in lopate v prvem povojnem letu na tej nepozabni akciji bratstva in enotnosti.

V stroju celjske brigade Franc Rozman-Stane so ponosno stali Rafko Krošelj iz Migojnic, Vera Potnik iz Žalca, Štefan Matko iz Rakovelj, Milan Bezovičar iz Žalca, Danica Rihter iz Kasaz, Cveto Pavlinc s Polzele, Mija Fon iz Žalca, Štefan Palir s Polzele, Anica Ferjuc iz Žalca ter Franc Jelen in njegova žena s Polzele. Kot pravi Mija Fon iz Žalca, je srečanje minilo v nepozabnem vzdušju. Po 40-letih so se ponovno srečali z nekdanjimi tovariši iz vseh krajev Jugoslavije in obujali spomine na težke, vendar lepe in nepozabne brigadirske dni, ko ni manjkalo znoja, žuljev pa tudi iskrenega tovarištva, pesmi in plesa ter številnih drugih oblik dela in življenja. Brčko je tako rekoč bilo na nogah, pozdravljali so brigadirje veterane, jih vabili na svoje domove in jim izkazovali nepozabno gostoljubje. K svečanemu vzdušju pa je nedvomno pripomoglo lepo in toplo vreme. Glavni trg v Brčkem je vrel od množice brigadirjev in domačinov Brčkega. Brigade so druga za drugo korakale mimo slavnostnega prostora in

Franc Jelen

izkazovale svoje legendarno poslanstvo prvih povojnih let, ko je bilo potrebno obnoviti porušeno domovino in vzpostaviti komunikacije za nadaljnji razvoj nove Jugoslavije. Na svoje domove so odhajali z vero in upanjem, da se še kdaj snidejo in ponovno obudijo spomin na čas, ki so ga preživeli skupaj.

Delegacija brigadirjev-veteranov iz naše občine je uspešno opravila svoje poslanstvo. Prav je, da v tem jubilejnem letu predstavimo nekaj brigadirjev-veteranov tudi na straneh Savinjskega občana. In kot prvi govori o svojem brigadirskem življenju Franc Jelen s Polzele.

»V brigado sem šel z 21 leti,« je začel svojo pripoved naš veteran, katerega sedaj predvsem srečujemo na področju gasilstva. »Kot mlademu aktivistu mi je vsaka naloga pomenila zakon, ki sem ga dosledno izvrševal. Tako tudi za hip nisem pomišljal, ali naj grem v brigado. To še posebno zato ne, ker so potrebe narekovale, da mladi vključimo vse sile za obnovo naše domovine. Svoje brigadirsko življenje sem nadaljeval kot komandant 8. celjske brigade na progi Šamac—Sarajevo. Naša brigada je štela 180 brigadirjev in so jo sestavljali brigadirji mozirske, žalske, šmarske in trboveljske občine. Naša naloga je bila, da končamo progo na njenem zadnjem odseku. Mladi smo bili takrat pripravljeni delati dan in noč, saj nas je vodila vera v lepšo bodočnost, ki si jo bomo zgradili z lastnimi rokami. Tako naša prizadevanja niso bila zaman, saj smo bili kar trikrat udarna in petkrat pohvaljena brigada. V meni živijo spomini na tiste dni in letos, ko sem sodeloval na svečani proslavi v Brčkem, so privreli na dan v vsej svoji veličini, saj sem po mnogih letih lahko ponovno objel svoje prijatelje in brigadirske tovariše, s katerimi smo preživljali vse dobro in slabo.«

Tako pravi Franc Jelen s Polzele, enakega mnenja pa so nedvomno tudi vsi udeleženci mladinskih delovnih akcij, še posebno pa vsi tisti, ki so orali brazde v prvih povojnih letih. Pozdravljeni s trikratnim brigadirskim pozdravom: »Horuk, Horuk, Horuk.«

DARKO NARAGLAV

Razvejana in bogata dejavnost

Čeprav smo med letom spremljali uspešno delo Planinskega društva Zabukovica, pa ni odveč, če zapišemo nekaj besed o razvejani in bogati dejavnosti te družbene organizacije. Že število članov, kar 1087 jih je, potrjuje, kako velik kolektiv je ta organizacija, ki je že slavila 35 let delovanja. Ne samo častitljiva obletnica, ampak njena revolucionarna preteklost, sedaj pa obujanje tradicij NOB je tisto, kar uvršča zabukovške planince med najaktivnejše v občini in v Sloveniji. Skrb za podmladek je bila njihova stalna naloga in ostaja tudi v prihodnje, so poudarili na občnem zboru. Ker pa je njihova dejavnost usmerjena v organizacijo pohodov in izletov, je razumljivo, da se hudujejo zaradi odnosa do regresiranja letih. Stroški prevozov so v zadnjih letih tako narasli, da že ogrožajo dejavnost. Ob tem pa se ne zavedamo posledic, so poudarili zabukovški planinci. Omenimo še, da so zelo aktivne sekcije v Sigmi, Juteksu in Keramični Liboje, prav tako pa tudi odsek najmlajših na osnovni šoli Nade Cilenšek. Slednji so pripravili bogat kulturni program in ga strnili v šopek pesmi in besede o naravi in planinah.

jk

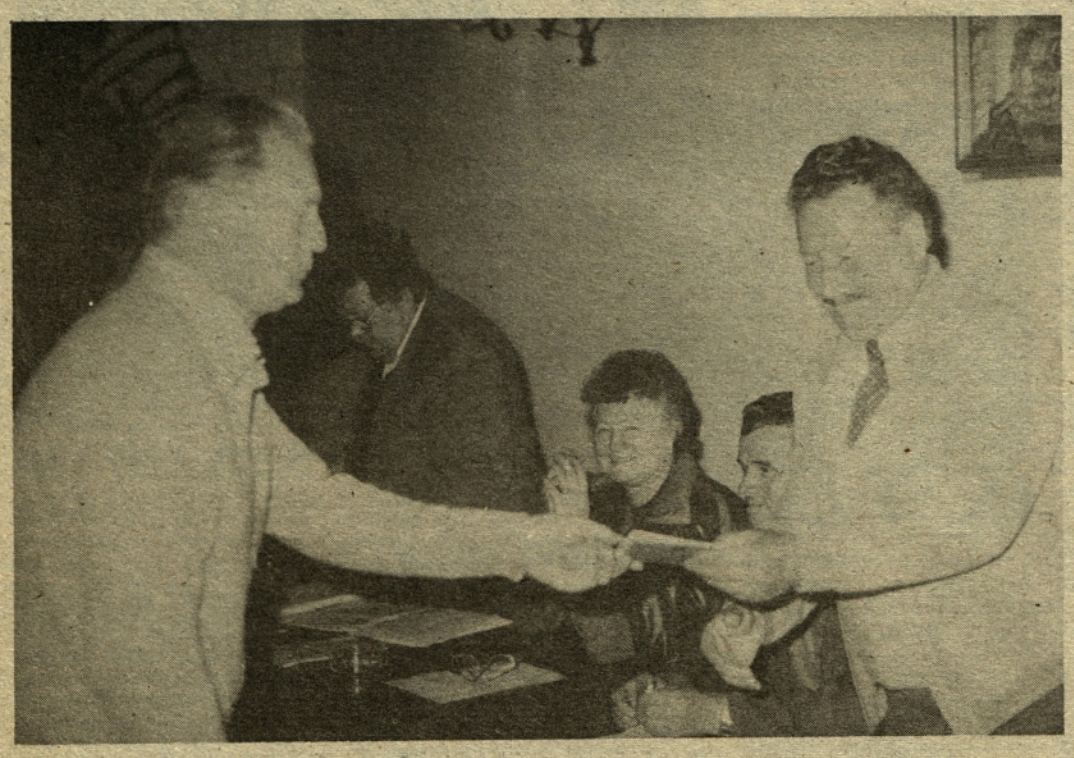

Predsednik Matija Kajtna je izročil Vinku Ferjucu priznanje za osvojeno slovensko transverzalo

SPOMINSKA PLOŠČA ALOJZU MAROVTU-RUSU

Ob praznovanju praznika krajevne skupnosti Braslovče bodo na rojstni hiši v Podvrhu odkrili spominsko ploščo v spomin na padlega borca Alojza Marovta-Rusa. Predvojni revolucionar Alojz Marovt-Rus se je aktivno vključil v narodnoosvobodilno vojno, med drugim je bil pokrajinski sekretar KP, leta 1944 pa je padel v Goriških Brdih. Že lani pa sta krajevni skupnosti Braslovč in Goriških Brd podpisali listino pobratenja in sodelovanja.

jk

Skrb za podmladek

V tistih društvih, kjer so se resno lotili dela z mladino, so bili tudi uspešni. Gasilska zveza je lani organizirala več tekmovanj in srečanj, ki so k sodelovanju pritegnila rekordno število skupin. Društva, ki ne bodo skrbela za podmladek, bodo zašla v krizo,« je na občnem zboru dejal Branko Verk, predsednik komisije za delo z mladino. »Dejavnost društev in zveze je bila razvejana in uspešna. Z ustanovitvijo IGD Zarja je v zvezi povezanih kar 43 društev,« je med drugim poudaril predsednik Jože Kuder.

»Lani je bilo 33 požarov, kar je precej več kot leta 1984, materialna škoda pa je znašala 31.380.000 din. Poglavitni vzroki so bili malomarnost in neprevidnost,« je opozoril načelnik občinske gasilske zveze Anton Gros.

jk

To stran posvečamo kmetijstvu

Največ denarja za prirejo mleka

Za pridelovanje hrane bodo porabniki letos namenjali 0,9 odstotka iz bruto osebnega dohodka v občinski sklad za intervencije v kmetijstvu. Tako se bo v njem zbralo nad 169 milijonov dinarjev, od tega bo za premiranje kmetijstva v občini namenjenih 89 milijonov dinarjev, ostali denar pa bomo namenili za financiranje republiškega programa. S povišano prispevno stopnjo s 0,5 odstotka na 0,9 odstotka, bodo kmetijci dobili višje premije. Rejci bodo za kilogram mladega pitanega goveda dobili 35 dinarjev v nižinskih in 55 dinarjev v hribovitih predelih, medtem ko bodo za liter oddanega mleka dobili 4,5 dinarjev premije nižinski in 7,5 dinarja višinski kmetje. Denar za spodbujanje tržne prireje mleka in mesa bo le delno pokril cenovna neskladja v tej proizvodnji, so menili na seji skupščine občinskega sklada za intervencije v kmetijstvu.

Tudi letos bomo za prirejo mleka in mesa namenili največ denarja, in sicer okoli 60 milijonov dinarjev iz občinskega programa. Precej denarja bomo namenili še za odkup pšenice, zavarovanje plemenskih krav, za poizkus s koruzo in vrtninami in za melioracije. Kot so menili na seji, smo lani tudi s pomočjo sklada v naši občini priredili okoli 13,5 milijona litrov mleka, vzredili nad 1400 ton mladega pitanega goveda, 227 ton prašičev, nad tri tisoč ton pščancev, tisoč ton pšenice, 2600 ton hmelja in nad 4,4 milijona konzumnih jajc. Za tržno proizvodnjo mleka so lani iz sklada namenili nad 19 milijonov dinarjev, za mlado pitano govedo 17 milijonov in za prirejo prašičev 7 milijonov dinarjev.

Vidni so že rezultati triletnega strokovnega dela in vlaganj v pašne skupnosti na Čreti in Dobrovljah. Tam se je povečala tržna proizvodnja mleka tudi že za 15 odstotkov, nedvomno pa se bo količina odkupljenega mleka še povečala in tako bo denar za 430 hektarjev pašnih skupnosti upravičen. Poleg tega so lani v kmetijski zadrugi preuredili in zgradili 640 stojišč za govedo, za prašičerejo so prenovili 12 hlevov za pitanje in dva nova za vzrejo pujskov. S posredovanjem strokovne službe so zgradili 48 silosov, tako da se je delež močnih krmil pri prireji mleka zmanjšal za 15 odstotkov.

-mm

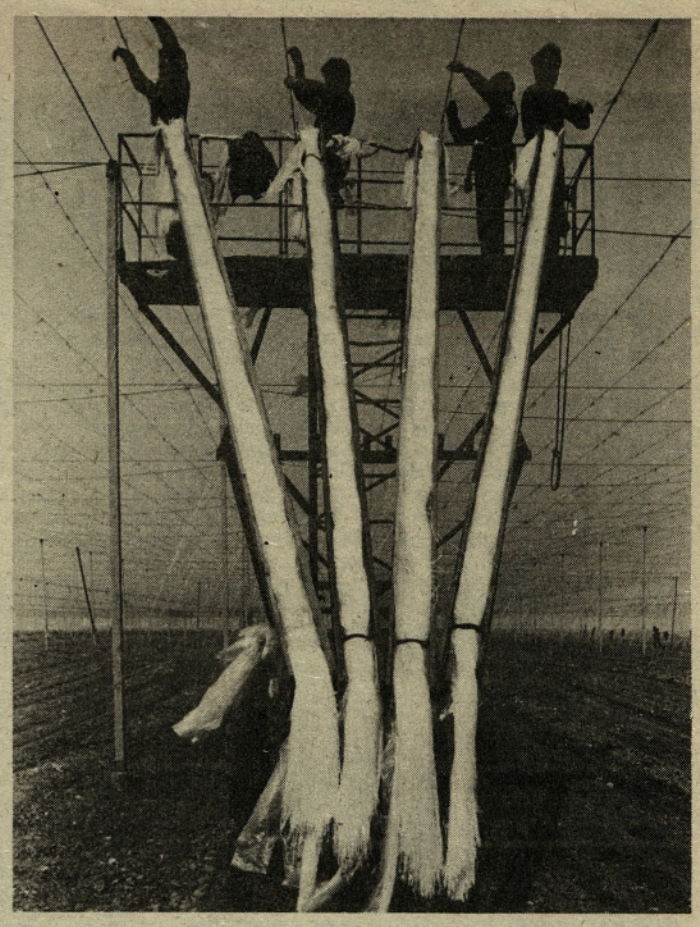

Kmetje so bili letos zaradi dolge zime prisiljeni odlagati prva spomladanska dela na poljih. Zato su tudi hmeljarji imeli aprila polne roke dela, hmelj je bilo treba obrezati, napeljati vodila. Opravila v hmeljiščih morajo biti opravljena pravočasno, saj le tako lahko pričakujejo dober pridelek, pravijo.

Za povečanje odkupa namenjajo več denarja za proizvodnjo

V mlekarni bi lahko pridelali še več mleka

Pri odkupu mleka v Hmezadovi Mlekarni v Arji vasi v prvih mesecih letošnjega leta niso dosegli predvidenega odkupa. Plan je namreč predvideval osemodstotno povečanje le-tega, dejansko pa so odkupili le štiri odstotke več kot lani. Tako dnevno zberejo v mlekarni okoli 120 tisoč litrov mleka, predelali pa bi ga lahko še najmanj deset tisoč litrov več. Le z zadostno količino mleka bodo v tem kolektivu lahko uspešno izvajali sanacijski program, so povedali na tretji seji družbenega sveta, in poudarili, da je slab odkup v prvih mesecih posledica prenizkih cen in slabega vremena. Z zadnjim povišanjem cene pa naj bi se poznalo tudi pri količini mleka, ki se dnevno zbere v Mlekarni.

V predelavi ni bistvenih odstopanj od plana in v začetku aprila je Mlekarna ponudila tržišču še mleko v pure pack embalaži s 3,2 in 3,6 odstotka tolšče. Že v začetku maja pa naj bi bil na voljo, kot obljubljajo, še kajžarski sir, ki je tako poleg sira edamca drugi tovrstni proizvod. Vse mleko, ki se dnevno zbere v mlekarni, predelajo in razen pogodbenih količin, ki jih dobavljajo splitski in puljski mlekarni, nepredelanega mleka ne prodajajo drugim mlekarnam. Proizvedli bi lahko še več mlečnih izdelkov, če bi bilo dovolj mleka. Za povečanje odkupa pa Mlekarna v Arji vasi kljub težavam izdatno sovlaga v priveze krav, stimulira pospeševalce za izpolnjevanje plana, ustrezneje pa nagrajuje tudi proizvajalce mleka, ureja zbiralnice in mlečne proge.

Na seji družbenega sveta so veliko pozornosti namenili še finančnim težavam. Povedali so, da je Mlekarna zaradi neustrezne strukture kapitala v prvih mesecih plačala kar 85 milijonov dinarjev obresti. Kljub temu, da je bila izguba do konca marca formalno pokrita, jim republiški rezervni sklad ni zagotovil, da bo okoli 330 milijonov dinarjev certifikatov kmalu vnovčljivih. V slovenskem gospodarstvu je namreč vse več delovnih organizacij, ki poslujejo z rdečimi številkami, tako da ni dovolj denarja za pokritje vseh izgub. Mlekarna pa si za učinkovito sanacijo ne more privoščiti kreditiranja proizvodnje po visokih obrestnih merah. Okoli 500 milijonov dinarjev izgube pa so v Mlekarni uspešno pokrili in kot so povedali, so imeli veliko posluha za probleme v teh organizacijah, predvsem v organizacijah izven celjskega območja, predvsem v gorenjskih. Izrekli pa so nekaj kritičnih besed na račun pomoči gospodarstva in družbeno-političnih skupnosti v regiji. Kljub vsestranskem razumevanju in moralni podpori je pomoč več ali manj simbolična. Na seji so poudarili, da bo sanacija uspešna le ob izdatnejši družbeni podpori.

Marjana M. Natek

Potrošniki bodo mleko s 3,2 in 3,6 odstotka tolšče nedvomno z veseljem sprejeli.

»Kmetič na svetu veselo živi. . .«

Pregovor je lep, prijetno diši, vendar temu ni tako. Tudi Branko Sevšek izpod vrha Mrzlice, ki živi na eni najvišjih kmetij v občini, je enakega mnenja.

Preko devetsto metrov nadmorske višine res niso mačje solze!

»Naj jamram? Ne. Če imam pokojnino? Seveda jo imam. Mislim, prepričan sem, da sem si jo zaslužil. 36 mesecev taborišč je na mojem puklu. Najbrž smo bili med prvimi, ki so nas selili. Ne bom trdil. Očeta so ubili in mi smo šli v neznano . . .«

Tam zgoraj je bil tudi prvi bunker savinjskih in zasavskih partizanov. In nato ta naša trnova pot. Na njej so bili tudi taki, ki nam niso stisnili roke . . .

Visoko, zares visoko je tam zgoraj pod Mrzlico.

»Za dolince moramo plačevati asfaltna cestišča, kdo se pa nas usmili? Čisto smo pozabljeni! Že tako smo prikrajšani, da smo v tej višini. Ja, spominjam se . . . Mimo nas je vodila pot, po kateri so ljudje hribolazili proti vrhu Mrzlice. Še posebno za prvi maj, kot otrok se ga prav dobro spominjam.

Že od nekdaj so nas dolinci kot hribovce poniževali, ko pa je bilo treba pomagati prvim partizanom, smo bili prvi, in tudi najbolj smo nastradali . . .«

Branko ni poročen. Dobro gospodari, toda zima je v sadovnjaku in gozdu naredila veliko škode.

»Puško pa imam. Le kaj bi tukaj zgoraj brez nje? Lovec sem od pete do glave, pa tudi traktor imam, pa fička. Žal pozimi z njim ne morem do hiše, ker ni zorano.«

Po domače jim pravijo Gornji Fojd.

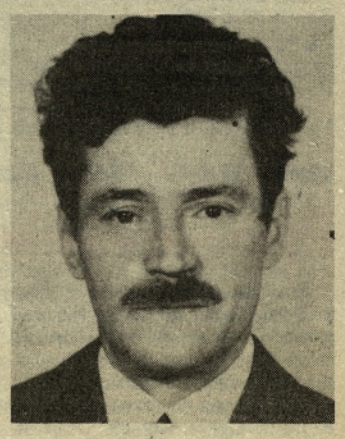

Branko Sevšek

Mnogi se še spomnejo Brankove mame, visoke, mišičaste žene, ki se tudi samega hudiča ni ustrašila. Ne enkrat, stokrat je hodila v dolino po pravico in ni jadikovala. Tovariš Tito ji je pomenil vse. . .

»Ne piši o naši družini. Napiši prošnjo za znižanje davkov. Napiši, da smo bili med prvimi, ki smo dali zavetje našim borcem. Samo to napiši, pa nič drugega. Mogoče še to. Mnogi, ki bodo šli mimo moje hiše, naj se zglasijo, pospremil jih bom na prvomajsko kresovanje vrh Mrzlice, pa nikar ne napiši, da kmetič v hribu lepo živi . . .

Drago Kumer

Ostrigar — goba, ki raste na slami

Dva meseca v vseh kmetijskih preksrbah Kmetijske zadruge Savinjska dolina prodajajo substrat za vzgojo gob ostrigarjev. Delno v zadovoljstvo ljubiteljev gob, ki jih bodo poslej pridelali doma, predvsem pa naj bi bil to začetek večje in organizirane proizvodnje tovrstnih gob v kooperaciji. V zadružni enoti v Braslovčah, od koder prihaja ta novost, pravijo, da si zaenkrat le še nabirajo izkušnje za vzgojo ostrigarjev. Pripravo substrata pa so zaupali Branku Matku iz Braslovč, ki nam je pripovedoval o tem.

Branko se bo v prihodnosti povsem specializiral za proizvodnjo substrata, o njegovi pripravi pa je takole povedal: »Goba ostrigar je primarni razgrajevalec celuloze in več kot je podlaga vsebuje, boljši bo pridelek. Zelo primerna je za pripravo substrata slama, ki pa jo je treba prej razkužiti. To storim s termično obdelavo in tako pripravljeno celulozno substanco cepim z micelijem. Do preraščanja micelija in potem do rasti gob je potrebno zagotoviti ustrezne klimatske pogoje. Za rast je najpomembnejša zadostna količina vlage, svetlobe in svežega zraka. Ob upoštevanju navodil si ostrigarje lahko vzgoji vsaka gospodinja.« Približno v štirinajstih dneh se iz substrata pokažejo prve gobe, to je prvi val, in ob dobrih pogojih sta potem še dva dokaj izdatna. Tako dajo prvim trije vali okoli sedemdeset odstotkov pridelka, vsi ostali so predvsem za industrijsko proizvodnjo manj pomembni.

Več kot pol leta Branko Matko intenzivno sodeluje z zadružno enoto v Braslovčah, kjer so na njegovo pobudo začeli uvajati gobarsko proizvodnjo. Sicer pa je tudi njemu priprava substrata za trg postranska dejavnost, kajti Branko je po poklicu inženir geodezije. Najprej se je navdušil za vzgojo ostrigarjev, in vsak mesec jih vzgoji okoli šestdeset kilogramov. V prihodnje pa bo pripravljal substrat za ostrigarje, kajti s pomočjo zadruge izpopolnjuje tehnološko linijo za proizvodnjo. V kratkem času bodo nabavili stroj za polnjenje in tako se bo izboljšala kakovost podlage, odpadel pa bo tudi velik del fizičnega dela. Z boljšo opremljenostjo bodo lahko mesečno ponudili tržišču okoli osem ton substrata. Potem se bodo vsi tisti, ki se bodo poskusili v tovrstni vzgoji gob, lahko tudi odločili za organizirano proizvodnjo. Kmetje, ki bodo hoteli vzgajati te gobe, bodo lahko s pridom izkoristili prostore, ki jih manj uporabljajo. Kot napovedujejo, večjih naložb za gobarstvo še ne predvidevajo, toda če bi našli ustreznega proizvajalca, bi mu odobrili tudi kredit. In koliko gob je mogoče pridelati iz pet kilogramov substrata in kakšne so le-te. Branko Matko je takole povedal: »Ostrigar je goba, ki se po vonju in okusu najbolj približa tistim, ki so zrasle v naravi. Primerne so za kuhanje in cvrtje. Iz vreče podlage, ki jih prodajamo v kmetijskih preskrbah, ob upoštevanju navodil, ki so tudi priložena, zraste okoli poldrugi kilogram gob.

Marjana Matijec-Natek

Gobe ostrigar je mogoče najti v naravi, predvsem na bukovih štorih. Možnosti za načrtno gojenje pa so povsem naključno odkrili Nizozemci. Poleg njih imajo to proizvodnjo dokaj dobro organizirano tudi naši sosedje Madžari. Zanimiva pa je še njihova stranska uporaba. Ostrigar namreč razgrajuje primarno celulozo in zato jo uporabljajo tudi za uničevanje štorov na posekah. Madžari pa so sicer med pomembnejšimi izvozniki ostrigarjev v Zahodno Evropo.

Trdna Kisovarjeva kmetija v Šmiklavžu

Ko sem se podal na pot v šmiklavške ali kot domačini opozarjajo, da je pravilno miklavžke hribe, me je skrbelo, kako bom sploh prišel do Kisovarjeve domačije. »Te dni sem se prvič po 17. januarju lahko zopet zapeljal v dolino, dobra dva meseca pa smo bili odrezani od sveta zaradi snega,« je dejal Jure Matko, oče pa je razkopaval zadnji kup snega pred hišo. »Huda zima je naredila tudi precej škode, z žitom najbrž ne bo nič,« je še dodal Jure in povabil v hišo. V kuhinji sta se smukali mama in Juretova žena, njenega krila pa sta se oklepala otroka. Posedli smo za mizo in seveda je beseda najprej stekla o kmetiji in kmetovanju. »Zgradili smo nov hlev za govejo živino, trenutno je privezanih dvajset repov mešane pasme. Nov je tudi svinjski hlev, letos pa bomo postavili še lopo za stroje. Brez strojev ni mogoče več kmetovati, čeprav moramo košnjo v glavnem opraviti še ročno. Dela je veliko, 34 hektarjev imamo vsega skupaj, od tega 12 obdelovalne zemlje. Letno posekamo okrog 100 kubikov lesa. Zapišite, da nam Zadruga precej pomaga,« je še pristavil oče Jože nato pa spodbudil k besedi sina. »Čeprav še nisva gospodarja, pa delamo tako, kot da je kmetija že najina, pri tem ni nobenih težav. Važno je, da je pri hiši dovolj pridnih rok,« je dejal Jure, nato pa smo si šli pogledat živino.

jk

Ob svetovnem dnevu zdravja

Kdor zdravo živi, pridobi!

S tem geslom je potekalo letošnje praznovanje svetovnega dneva zdravja. V osnovnošolskem centru Žalec pa so ta dan obeležili z odprtjem obnovljene zobozdravstvene ambulante, ki prav v skrbi za zdravo življenje že nekaj let opravlja pomembno poslanstvo. To nalogo opravljata stomatolog Boris Herman in medicinska sestra stomatološke smeri Irena Roš. Še bolj kot zdravljenje pa sta pomembna preventivna dejavnost in vzgoja. S pridobitvijo kabineta za to dejavnost, za katerega so sredstva namenile organizacije združenega dela, zdravstvena skupnost, zdravstveni dom, obrtniki in osnovni šoli Peter Špajc-Jur in Ljuba Mikuš, bodo vzgojno dejavnost še obogatili. Na slovesnosti je Irena Roš predstavila vsebino pobarvanke, namenjene najmlajšim. Z njo najbi na njim primeren način pridobivali potrebna znanja in dobre zdravstvene navade, ki bodo malčke spremljale vse življenje.

Ob svetovnem dnevu zdravja so v organizacijo Rdečega križa sprejeli učence prvega razreda.

j. k.

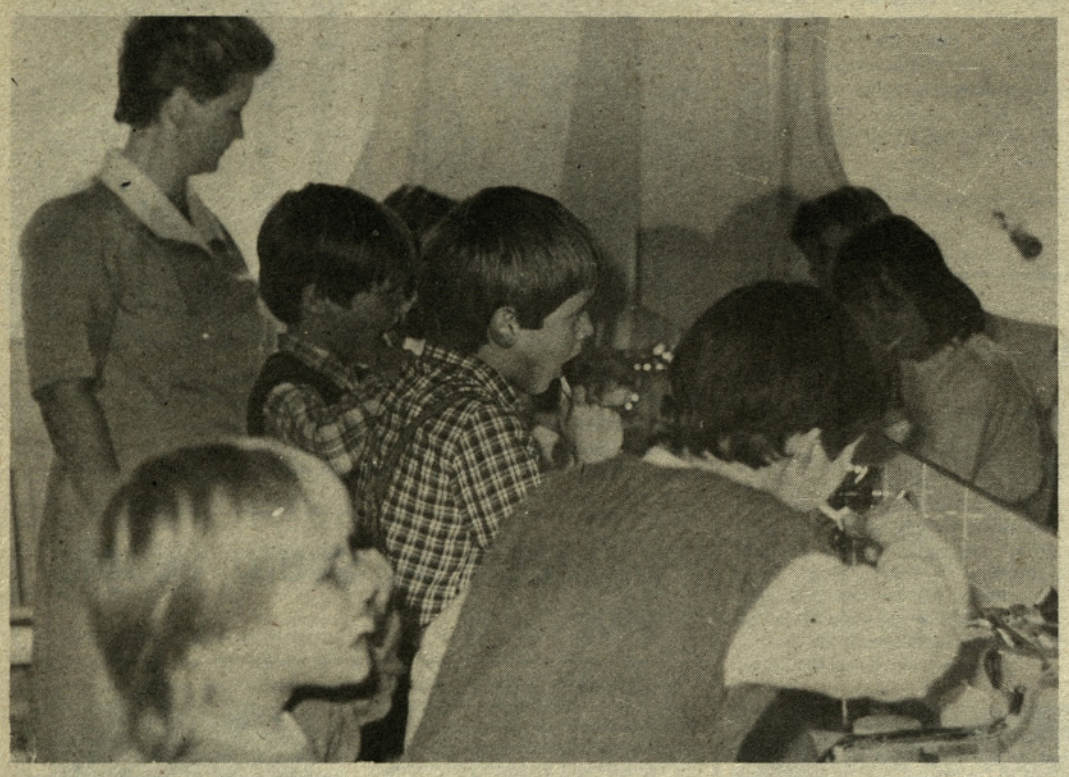

Umivanje zob je sestavni del vzgoje

Vztrajnost, ki se je obrestovala

Poleg krvodajalskih akcij in zbiranju oblačil namenjajo pri občinskem odboru Rdečega križa veliko pozornosti še zdravstveni vzgoji občanov. Razen tečajev prve pomoči, ki jih izvajajo zdravstveni delavci, vso ostalo tematiko poskušajo obdelati še s sociološkega in psihološkega vidika. Največ zanimanja je za predavanja, kot pravi sekretarka občinskega odbora Rdečega križa, ki so uporabna za vsakdanje življenje. To so na primer področja: družina in prosti čas, ohranjanje zdrave družinske skupnosti ter higiena, zdravje, lepota. Letos so ponovno začeli usposabljati za nego bolnika na domu in v te tečaje vključujejo predvsem učence višjih razredov osnovnih šol. Sicer pa so vsa predavanja, ki jih pripravlja ta organizacija, namenjena osnovnošolcem, njihovim staršem, delavcem in aktivistom Rdečega križa.

Še pred tremi leti je ta organizacija životarila, kot pravi Dragica Pečar, takrat ni bilo niti enega tečaja ne predavanja. Od lani do letos se je število tovrstnih ur povečalo skoraj za tretjino, in sicer od lanskih 163 na 274. Dragica je morala uporabiti veliko organizacijskih sposobnosti še za financiranje Rdečega križa. Šele potem, ko je bil denar zagotovljen, je lahko pritegnila k sodelovanju strokovnjake. Kot pravi, je bilo treba včasih tudi z glavo skozi zid, vso podporo pa je vseskozi imela v samoupravnih organih.

Dragica Pečar

Vse večje zanimanje za predavanja je tudi v delovnih organizacijah. Zanje pripravljajo razgovore o aktualni problematiki in ena od teh je alkoholizem in združeno delo. Kot je povedala Dragica Pečar, v začetku na tovrstne pobude ni bilo odziva, za letos pa še ne vedo, če bodo lahko ustregli vsem.

Manj pa je zadovoljna z znanjem, ki ga bodoči vozniki pridobijo s tečaji prve pomoči.

Znanje je majhno, kljub temu da so le-tem namenjeni enaki strokovnjaki kot ostalim. Veliko boljši so rezultati pri ostalih skupinah, in kot pravi, je tudi to odvisno od interesa.

Do konca leta bodo organizirali kar 14 krvodajalskih akcij, v katerih bo sodelovalo približno dva tisoč krvodajalcev. »Zaradi teh nastajajo nemalokrat težave v delovnih organizacijah, ker takrat veliko ljudi odide. Vse se največkrat reši z lepo besedo, kajti nihče ne ve, kdaj bo potreboval kri,« pripoveduje Dragica Pečar.

Največje probleme pa imajo pri občinskem odboru s skladiščem darovanih oblačil. Letos so jim že dvakrat vlomili in jim iz objestnosti za seboj pustili velik nered. Prizadevali si bodo, kot pravi Dragica, da bodo za te namene pridobili ustreznejše prostore.

—mn.

»Moj trud je poplačan, če. . .«

Vztrajna in za koga tudi sitna je morala biti včasih Ana Dolar, da je pri preventivni zdravstveni vzgoji dosegla napredek. Čeprav zna biti zelo prijetna sogovornica, pa takrat, ko gre za tovrstno izobraževanje ni pripravljena popuščati. Takšno so jo naredile dvajsetletne izkušnje v patronažni službi in trdno je prepričana, da bi bile čakalnice veliko bolj prazne, če bi si ljudje zdravje znali ohraniti. In takrat, ko je začenjala svoje delo kot patronažna sestra v žalskem zdravstvenem domu, niti približno ni mislila, da se bo v tolikšni meri posvetila zdravstveni vzgoji. Največ se pri tej lahko naredi z osnovno in predšolsko mladino. Nekatere navade se še dajo usmerjati. Tudi po njeni zaslugi so v žalski občini pred štirimi leti začeli uvajati tovrstno vzgojo v vse šole in vrtce, in brez hvale, dosegli zavidljive rezultate.

Levji delež predavanj je padlo na Ano Dolar, ki pa je del svojega delovnega časa še vedno patronažna sestra, ki se zna posvetiti vsakemu bolniku posebej. Natančna in vestna je pri svojem delu in v to kar nehote prisili tiste, ki imajo opravka z njo. To počne z zgledom, utemeljenim prepričevanjem, zakaj je treba ravnati tako. O delu predavateljice in patronažne sestre se rada razgovori, pripoveduje kot ženska, ki ima svoj poklic resnično rada. »V vseh enaindvajsetih letih službe kljub problemom še ni bilo dneva, da ne bi šla rada na delo, k bolnikom, v šole,« je pripovedovala Ana. O zdravstveni vzgoji pa je povedala naslednje: »Že otrokom v vrtcih posredujemo zdravstveno vzgojo, to je del preventivne dejavnosti, ki naj bi segala tudi v družino. Seveda pričnemo v njeno zdravje segati že pred otrokovim rojstvom, organiziramo več tečajev materinske šole, na katere pride okoli petina nosečnic. Govorimo o stvareh, ki so za zdravje otroka najpomembnejše, in vse, ki pridejo, so zelo zadovoljne.« In doda: »Pri skrbi za zdravje predšolskih otrok sodelujemo z vzgojitelji in starši.«

Ana Dolar

Kot je povedala, so v zadnjem času vse bolj aktualne teme o ušivosti otrok, garjavosti, ki tudi narašča, in pa o nalezljivi zlatenici. Teme o pomenu zdravja so na urnikih vseh šol v žalski občini. Na pomoč pri predavanjih ji priskočijo tudi sodelavci. Ani so osnovnošolci najljubši poslušalci njenega poučevanja o zdravju in načinu življenja, s katerim se le-to ohrani.

»Morda me pri tem delu ne prekaša nihče,« pove samozavestno in doda: »Za vsako predavanje se temeljito pripravim. Nisem teoretik, imam pa veliko življenjskih izkušenj, ki jih potem obogatim s teoretičnim znanjem. Predvsem pa imam rada otroke in nikoli nisem imela problemov z njimi vzpostaviti pristnega stika. Vsako stvar jim razložim tako, da jo zlahka razumejo, pravzaprav se postavim na njihovo stopnjo.«

Ure predavanj pa le še niso dovolj, veliko, kot sama pravi, naredijo še pedagogi. Na njihov račun zna Ana povedati marsikatero pohvalno besedo. V hiši pa, kjer je zaposlena, se rado zgodi, da pade tudi kakšno poleno pod noge, in zato nima dlake na jeziku. Vse to spada k delu in nima pomena izgubljati besed, veliko več je vredno prizadevanje, da bo naša mladež cenila zdravje in skladno s tem znala tudi živeti. Učinke tega šolanja bomo lahko ocenjevali čez deset let, rezultati v patronažni službi pa so prej vidni.

»Kadar vidim, da sem rešila vsaj en problem, je moje delo poplačano. Vse to pa se skriva v masi. Na primer, včasih je treba mesece in mesece, da se uredi določen problem. Včasih pride tudi do izjem.« Ponosno je dodala: »Nikoli ne bom pozabila dneva, ko sem se po nekem predavanju o škodljivosti kajenja še enkrat oglasila na šoli. Poklicala sta me tovarišica in učenec, in povedala sta, da po tem predavanju njegova mamica ne kadi več.«

Ana je tudi mati dveh hčera, ki vseskozi sodelujeta pri njenem delu. Veliko se pogovarja z njima, in kot pravi, velikokrat iz tega izlušči še kaj koristnega. Namenja jima veliko prostega časa, bolj malo jima govori, kako je treba, temveč jima z zgledom kaže, kako se zdravo živi.

Marjana Matijec-Natek

Poleg zdravila še topla beseda

Zvezdnatega neba in človeškega obraza se ne bo mogoče nikoli nagledati. Gledaš in gledaš in vse je videno, toda nespoznano, znano, toda novo. Obraz je cvet rastline, ki se imenuje človek. Cvet, ki so premika, ki spreminja izraz od smeha, zanosa ali zamišljenosti do brezumne toposti ali do nepremičnosti tihožitja. (Ivo Andrič).

Obraz, ki sta ga prizadeli bolezen in bolečina, si prav gotovo najbolj želi, da bi pri svojem zdravniku našel prijateljski obraz, kateremu bo lahko izpovedal vse tegobe. Neprijeten je občutek bolezni, ki ga slabša še vse prej kot domače okolje v čakalnicah. Vonj po zdravilih udarja iz vsakega kota. Ob tako različnih stvareh bi morda kdo mislil, da odkrite in prijateljske besede ne bo mogoče slišati. Toda, če bi se sprehodili po Preboldu, povprašali staro ženičko ali takšnega, katerega leta še pišejo z-najst na koncu, bi o doktorju Rizmalu in njegovem delu povedala veliko dobrega. Nobeden ne bi pozabil povedati, da njihov preboldski zdravnik najde pravo besedo za vsakogar.

Tudi ob našem pogovoru z njim smo se prepričali, da se Lojze zna pogovarjati z zvrhano mero za sočloveka. Brez velikih pridevnikov, glas pa ni niti pretirano prijazen niti osoren. Vsako besedo dopolni še z obrazom, kateremu so leta in skrbi zarezala črte, ki pa ga le dopolnjujejo.

Kako da ga je zdravniška pot zanesla ravno v preboldsko zdravstveno postajo, kakšni so njegovi bolniki, me je najprej zanimalo. Takole je povedal: »Pred desetimi leti, kar pa sploh ni tako pomembno, sem prišel iz Braslovč. Ljudje so tu prijazni.« Med že tako kratkim odgovorom se je vznejevoljil, ko ga je zmotil hrup s ceste. Rekel je: »Hrupa okoli našega doma je absolutno preveč, drugače pa imamo zelo dobre pogoje za delo.«

Sicer pa Lojze Rizmal deluje zelo umirjeno in ko odgovarja, ni bilo takoj odgovora na jezik. Prej se je temeljito prekotalil po vseh zavojih. Ni se pustil kar tako, ob vprašanju, ali tudi k njemu prihajajo namišljeni bolniki.

»Seveda je tudi nekaj teh, ki pridejo k meni le zato, ker potrebujejo kakšen dan bolezenskega dopusta. Vse to je pri nas še v zmerni višini in nimam posebnih težav.« Zamislil se je, gube so se poglobile, ko je resno pripovedoval: »Problem je v tem, ker moram ločiti tiste, ki samo tožijo, da so bolni in tiste, ki to resnično so. Takšno ugotavljanje zahteva veliko več dela in strokovnosti pa tudi časa. Napačnih zdravil tistemu, ki ni bolan, pač ne morem predpisati. V končni fazi: zdravnika vsakdo najde, on pa teže tistega, ki ga želi prinesti okoli.« Tako si je doktor Rizmal pridobil toliko ljudi iz Prebolda in okolice na svojo stran, poleg tega si je pridobil tudi vzdevek »ljudski zdravnik«.

»Mogoče so me ljudje res kdaj »obrajtali«, če me še danes, ne vem. Ja, predvsem nikoli ne delam razlike med njimi. Za vsakega imam besedo na mestu, čeprav je daleč od prijaznosti. Nihče mi, na primer, ne zameri preveč, kadar se hudujem, če so pacienti preglasni v čakalnici. Pristen odnos z ljudmi je težko obdržati. Ni tako enostavno biti človeški, kot se sliši,« je razmišljal o tem Lojze Rizmal.

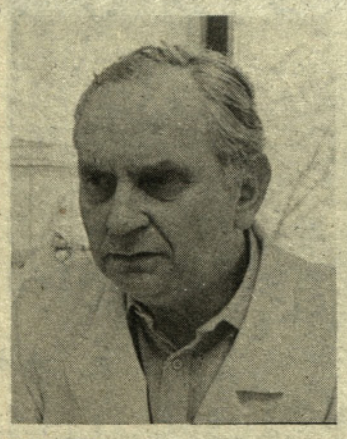

Lojze Rizmal

Lepa beseda zaleže včasih več kot zdravilo. Tolažba, da bo zdravljenje kmalu pri kraju. Tudi takrat, ko Lojze že odloži belo haljo, je za svoje Preboldčane še vedno zdravnik, predvsem pa človek, ki se pogovarja s starimi in z mladimi.

Tisti dan ga je čakalo še veliko obveznosti. Ko je vse formalno in manj formalno delo opravljeno, pa rad vsako urico izkoristi za klavir. »Na klavir igram le zase, kajti kakšen poseben izvajalec nisem,« je povedal.

V svojih mladih letih pa je doktor Lojze z brati tudi veliko prepeval. Kot pravi, ima rad glasbo, le hrupna ne sme biti. Ob njej pozabi na tegobe dneva, se sprosti. In naslednji dan bo skušal pomagati vsem tistim neveselim, od bolečine izpitim obrazom. Poleg zdravil jim bo dal še besedo, nasmešek . . .

Marjana Matijec-Natek

Pomoč starejšim občanom

Bolezen in osamljenost tako radi spremljata jesen življenja. Tudi Lojzka Cverletova iz Prebolda glede teh težav ni izjema, še posebej slabo pa jo ubogajo oči. V njeno hišo pride le malo obiskovalcev. Zato osemdesetletna Lojzka komaj čaka poldneva, ure, ko ji učenke preboldske šole prinesejo kosilo. Sama bi si ga le s težavo skuhala, še več kot kosilo pa je zanjo vredna prijazna beseda deklic, ki žrtvujejo opoldanski odmor in ji prinesejo kosilo. Za Lojzko, ki je bila pred upokojitvijo čistilka na njihovi šoli, je treba še posebej lepo skrbeti. Vendar pa ni edina, ki ji pomagajo mladi člani rdečega križa na šoli. Ostarelim občanom pomagajo tudi ob šole prostih dnevih in sobotah, ko jim iz trgovine nosijo hrano. Tudi sneg so počistili s poti v zimskih mesecih.

Med štirimi dekleti, ki Lojzki Cverletovi vsak dan nosijo hrano, sta Tanja Hribar in **Branka Sirše,** ki je povedala:

Vesela sem, če lahko pomagam starejšemu človeku. Lojzki na otroka ne živita v naši občini, tako da je velikokrat sama. Rada ima, da se pogovorimo o vsakdanjih stvareh. Poleg nje rada opravim kakšno opravilo za moja stara starša.

Tanja Hribar: Cverletovi bomo nosile hrano celo leto. Za to smo zadolžene štiri dekleta. Tako se lahko izmenjujemo, ker hodimo h krožkom, na pevske vaje. Prostovoljno sem se odločila, da bom Lojzki pomagala in vesela sem, da je zadovoljna z nami.

-mn.

Denar za kosila Lojzka Cverletova zaupa deklicam. Pri tem pa se jim ne pozabi zahvaliti.
FOTO: L. K.

Niti kapljice alkohola več

V prvih letih po zdravljenju v bolnišnici je bivšim alkoholikom v veliko pomoč žalski Klub ozdravljenih alkoholikov, v katerem si prizadevajo, da bi bilo čim manj povratnikov. Člani žalskega kluba »novega človeka« že ob odhodu iz bolnišnice seznanijo z dejavnostjo kluba, že po treh mesecih pa postane njihov član. V klubu mu s pogovori in nasveti pomagajo, da se bo kot drugačen človek uspešno vživel v okolje. Tako okoli dvajset članov vsak četrtek redno obiskuje sestanke žalskega kluba; na te pogovore, ki jih vodi strokovni terapevt, pa hodijo tudi ožji svojci zdravljenih alkoholikov. Veliko pozornosti namenjajo novim članom, kajti pri teh je največja verjetnost, da se bo bolezen ponovila. Takšni kmalu ne hodijo več na sestanke, čeprav bi takrat najbolj potrebovali klub za spodbujanje. Kajti na teh pogovorih si povedo, kako se počutijo in živijo brez alkohola, pomembni pa so nasveti strokovnih delavcev. Za člane kluba veljajo dokaj stroga pravila kluba, izostanki so opravičljivi, če se zdravljenec ustrezno opraviči. Navaditi se živeti brez alkohola je trdo delo za oba: za bivšega alkoholika in za terapevta. Zato sestanki niso dovolj in poleg teh obiskujejo člane tudi na domu in aktivno sodelujejo z nevropsihiatrično bolnišnico v Vojniku. Vsako leto pa pripravljajo še izlete in piknike v naravi.

V svojem desetletnem delu je klub pomagal mnogim ljudem, da so zopet zaživeli normalno življenje; ob desetletnici, ki so jo praznovali lani, pa so podelili tudi priznanje za osemletno in triletno popolno abstinenco. Poleg kluba in bolnišnice ima veliko vlogo še osebna osveščenost in prizadevanje posameznika, da bi živel brez alkohola.

-mn.

Frizerska sekcija gost hotela Golding-Rubin

Osem frizerskih salonov je štiri sobotne večere gostovalo v žalskem hotelu in s svojimi spretnostmi prikazalo pričeske za vsako priložnost. Vešče roke frizerk so prikazale vrhunsko spretnost oblikovanja las in s proizvodi »JAKA 80« dale pričeskam še večji čar in fantazijo. Seveda pa je svoje prispevalo tudi osebje hotela, saj je s to prireditvijo dolgočasne žalske sobotne večere spremenilo v prijetna družabna srečanja.

Pravijo pa, da to ni zadnje in pripravljajo še ta mesec veliko pomladno žabarijo s presenečenji.

Vendarle se je tudi v Žalcu nekaj premaknilo na bolje, to pa si je tudi vredno ogledati.

L. Korber

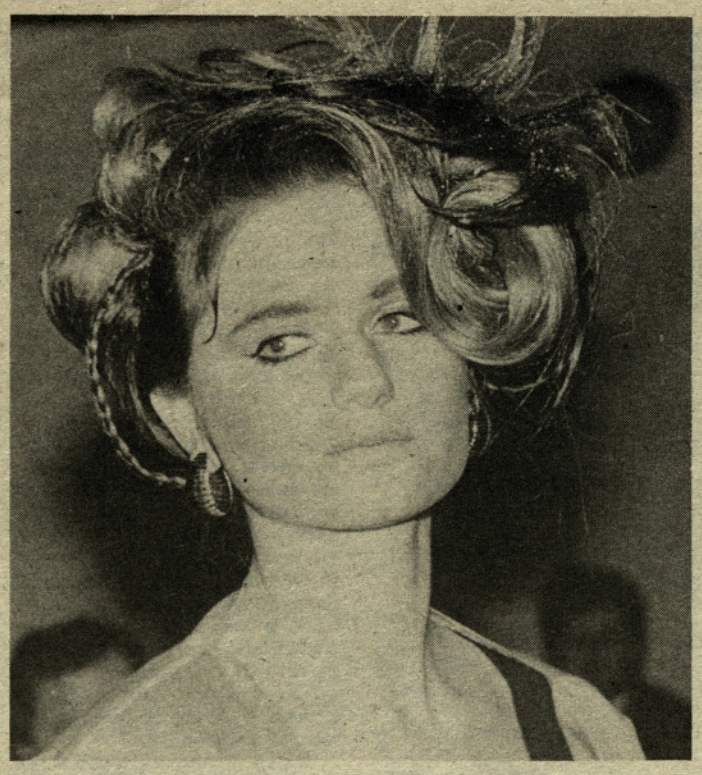

Takole si zamišljajo svečano pričesko pri Aleksandri Vučer

Demonstracija: Manje Vozlič, kako se pričeska hipoma spremeni

Podatki o vseh občanih kmalu v računalniku

Kam se je preselil določen občan, od kod prihaja, in še več osebnih podatkov med prvimi izve Milan Železnik, ki te podatke ureja v prijavno-odjavni službi občine. Zaposlen je torej tam, kjer je bil vsak polnoletni občan najmanj enkrat v življenju, potreboval je osebno izkaznico, potrdilo o začasnem ali stalnem bivališču. Milan ima pregled nad karticami vseh 38 tisoč občanov žalske občine. In kaj piše na njegovi kartici? Rojen je v marcu pred dvaintridesetimi leti v Pongracu pri Grižah, kjer še vedno živi. Te podatke so vpisali njegovi predhodniki, ki so bili zaposleni v tej službi, kajti Milan je to dolžnost prevzel šele pred tremi leti. Izšolal se je za miličnika in bil nekaj let tudi zaposlen pri prometni milici v Žalcu. Kako pa se je navadil na delo v uradu, še posebej zato, ker je bil prej vajen bolj terenskega dela?

»Kdor misli, da je to delo suhoparno, se moti. To lahko reče samo tisti, ki ga ne pozna. Sprva sem tudi sam nekoliko pomišljal, toda pri nas se vedno kaj dogaja. Vsak dan pride okoli petdeset ljudi, ki želijo prijaviti spremembo naslova, prav toliko pa je telefonskih klicev, ko razne službe preverjajo podatke. Glede na to, da

Milan Železnik

precej dobro poznam območje žalske občine, je delo toliko laže,« pripoveduje Milan o svojem delu, ki mu je krojeno po meri.

Toda, nadvse previden mora biti pri izdajanju raznih potrdil. »Nekateri prihajajo v naš urad s poštenimi nameni, ne manjka pa tudi tistih, ki bi z našim potrdilom radi kakšno stvar izsilili,« razloži in doda: »Zgodilo se je že, da je kdo želel prijaviti sebe in otroka na hišno številko, kjer že leta ne stoji več ničesar.« Posledice tega potrdila bi bile, če ne bi pravočasno opazil, da nekaj »diši«, sila neprijetne tako za Milana kot za koga drugega. Še je natrosil nekaj drobcev iz vsakdanjega dela.

»Ljudje se precej selijo, toda vsakemu se potem ne zdi vredno, da bi prijavil spremembo naslova. Pred kratkim so se stanovalci bloka preselili v novega in niti eden od njih ni prišel pravočasno. Po volitvah so te stvari uredili,« je pripovedoval.

Poleg stalno prijavljenih je problem še spremljanje tistih, ki so se prijavili samo začasno. Kljub navodilom, da mora občan v osmih dneh javiti spremembo, se včasih zgodi ravno obratno.

»Zgodilo se je že, da smo koga devetnajst let vodili v kartoteki neznanih bivališč, ko smo izvedeli, kje živi, smo ga odjavili z odločbo,« je razlagal Milan.

Podatki o ljudeh, selitvah, bivališčih občanov bodo veliko bolj aktualni, ko bodo imeli popolnoma urejeno avtomatsko obdelavo podatkov. Kot je povedal Milan, je ta že v zaključni fazi, in potem bo prihranjenega veliko dela. Brez občanov pa vseeno ne bo šlo, spremembe bodo morali še vedno sami javljati.

-mn.

Vsako delo je častno

Nekdaj so nas učili približno takole: »Delo, vsako, duševno ali telesno delovanje človeškega organizma, je potrebno za ohranitev zdravja, kajti po delu se ravna obtok krvi, potrebna hrane in obtok hranilnih snovi.« In dejansko ima koristi le tisti, ki dela. Prav nič ne drži, češ, da ima ta ali oni srečo, marljivost in prizadevnost sta genija, delo pa je pogoj slave. Aleksander Veliki je menil, da je samo delo res kraljevsko, medtem ko je lenoba znak suženjskega duha.

Martin Korošec **FOTO: L. K.**

In kako sodimo o tem mi? Kaj žalosten je pogled v gostilne, restavracije in kavarne, kjer mladi po cele ure presedajo brez dela, pri igralnih avtomatih, ob kozarčku s cigareto in apatičnim pogledom v jutrišnji dan. Kljub izjemam je teh še vedno preveč. Zanimivo bi bilo izvedeti, kaj sodijo prav oni o delu, tudi o takšnem, ki ga opravlja Martin Korošec, najstarejši delavec pri Komunalnem podjetju Žalec. Tinčka, tako ga namreč vsi kličejo, je namreč pogosto srečati na cesti z metlo, grabljami, lopato v rokah. Kot delni invalid dela le po štiri ure na dan, pa se pogosto najde kdo, ki sodi, da mu zdravje prav dobro služi, čeprav sam najbolje ve, kako in kaj. Zgodilo se je že, da so ga hoteli dati v delovni organizaciji na disciplinsko, ker zaradi svojega zdravstvenega stanja ni hotel k zdravniku.

V delovni organizaciji, kjer je zaposlen, se kar dobro počuti, dobro se razume z vsemi. Tu in tam res malo »okoren«, v glavnem pa prevladuje mnenje, da je preveč priden. Kaže, da bo moral slej ali prej v »penzion«, kar ga bo izredno prizadelo, saj mu delo pomeni življenje.

Tinček je sicer na oko krepak, njegovo življenje pa je bilo eno samo garaško delo. Če ne bi delal pri stricu polnih 16 let, brez zavarovanja, bi imel skoraj polno delovno dobo. Tako pa je bila pot do sedanjega delovnega mesta zelo dolga, čeprav ga sedaj opravlja že celih 26 let. Med tem se je oženil in priženil »eno lepo deklico«. Rad ima zemljo, prav srečen je, da si sosedje med seboj tako pomagajo. Precej je gozda, pa domačih živali, za katere je treba skrbeti. Lopate, motike, grabelj in metle pa ga nikoli ni bilo sram, čeprav je nemalokrat občutil posmeh posameznikov, ki so mu s tem pokazali svoj pravi značaj in odnos do dela, brez katerega konec koncev tudi sami ne bi mogli biti tako vzvišeni. Še sreča, da je bilo takih bolj malo, vselej v takih trenutkih, zanj zelo bolečih, pa ga je prevela misel, da je vsako delo častno, in mu dala moči, da je še krepkeje poprijel zanj.

D Kumer

Sto radostnih ženskih src na morju

V teh dneh se je mudilo na obali slovenskega Primorja, ali točneje v Piranu, 100 kmečkih žensk, ki so bile izžrebane izmed dva tisoč sto žena, ki so poslale svoje prijavne kupone v uredništvo Novega tednika za akcijo »STO KMEČKIH ŽENSK NA MORJE«. Pokrovitelja tega izleta SOZD Hmezad in SOZD Merx sta omogočila, da je marsikatera od teh žen prvič videla slovensko obalo, morje ter spoznala prijateljico, z njo pokramljala in se razvedrila ob zabavnem programu, ki so ga izvajali ansambel Vita Muženiča, oktet Studenček, humorist Celjski Poldek, čarodej Jani Jošovec ter ekipa Radia Celje in Novega tednika.

Ogledale so si tudi kulturno-zgodovinske znamenitosti Pirana, se popeljale s čolni od Pirana do Izole, si ogledale luko Koper, kobilarno v Lipici ter program dresurnega jahanja.

ŠTIRIKRAT DVANAJST ŠTEFKE VASLE

Med izžrebankami je bila tudi Štefka

Štefka Vasle

Vasletova iz Podvina pri Polzeli, ki je letos prvič poslala kupon in bila tudi izžrebana. Tako je bila ena petnajstih udeleženk iz žalske občine. Sicer pa je na kmetiji polnih petdeset let trdo delala. Naključje pa je naneslo, da je Štefka rojena dvanajstega, dvanajstega, leta tisoč devetsto dvanajstega in rodila je dvanajst otrok, ki so ji sedaj, ko uživa zasluženo kmečko pokojnino, hvaležni za vse, kar je storila zanje. Rada bere knjige, je krepkega zdravja, pa tudi na kmetiji še marsikaj postori. Vesela je tega izleta in srečanja z ostalimi ženami iz drugih krajev.

Pa tudi med vožnjo v avtobusu ni bilo dolgčas, saj sta z igranjem na harmoniki Vili Šumer ter Hari Kuzma poskrbela, da se je slišala domača slovenska pesem. Kar prehitro je minil čas, ki so ga udeleženke preživele brezskrbno, daleč od vsakdanjih skrbi. »Toda kaj hočemo, je že tako, jutri nas že čakajo vsakdanja kmečka opravila,« so skoraj enoglasno dejale.

Pa na svidenje morda še kdaj.

Tekst in foto L. Korber

Udeleženke izleta iz žalske občine

mik
PREBOLD

3 M
Modno
Mladostno
Mikavno

Čestitamo
za dan OF in
1. maj.

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

Revija otroških in mladinskih zborov

V začetku aprila je bila v Kulturnem domu v Žalcu revija otroških in mladinskih zborov iz naše občine, ki sta jo pripravila osnovna šola Peter Šprajc-Jur in Zveza kulturnih organizacij. Nastopilo je osem zborov osnovnih šol, in sicer med otroškimi: Ljube Mikuš z zborovodjo Ljubico Čurčić, Petra Šprajca-Jurja (Aleksandra Lebar), Nade Cilenšek Griže (Breda Veber), Vere Šlander s Polzele (Romana Novak) in podružnične šole Gomilsko (Manja Urankar).

Otroški zbori so se predstavili z izbranim programom in domiselnim nastopom. Posebej velja opozoriti na nastop zbora iz šole s prilagojenim programom, kot tudi na prvi nastop zbora s podružnične šole Gomilsko. Pri nastopu otroških zborov pa sta vzorno opravili svoje delo tudi obe pianistki Irena Kralj in Mateja Žnidar.

Obilico pevske kulture pa so pokazali trije mladinski zbori, in sicer iz Griž, Polzele in Žalca. Zborovodkinje Breda Veber, Romana Novak in Zdenka Markovič so smiselno izbrale program, ki so bili prilagojeni sposobnostim zborov, izdelani, sveži in všečno podani. Tudi oba udeleženca pretekle republiške revije v Zagorju (Polzela, Žalec) sta opravičila sloves, obenem pa nakazala sposobnost za nadaljnje napredovanje. Letošnje revije se bo udeležil zbor iz Žalca, upati pa je, da bo v prihodnje udeležencev še več.

Celoten vtis z revije pa močno bremeni neudeležba vrste zborov (Prebolda, Vranskega, Petrovč, Braslovč, kot tudi nekaterih podružničnih šol), ki so bili doslej stalni udeleženci. Morda bo naslednja revija v popolni sestavi, kar bo tudi dokaz ponovnega vzpona mladinskega zborovskega petja v naši občini.

Vsekakor pa gredo vsem udeležencem, mladim pevcem in zborovodkinjam, iskrene čestitke za uspel nastop, kar navsezadnje potrjuje tudi vzdušje v dvorani in odziv publike, ki je z aplavzi nagrajevala izvajanje nastopajočih.

D. Cehner

Gomilski dekliški zbor v Sarajevu

Od 28. do 30. marca so članice dekliškega zbora Gomilsko gostovale v Sarajevu, kjer so bile gostje zbora Glasbene mladine Novi Grad—Sarajevo. Gostovanje sodi v okvir sodelovanja med obema zboroma, ki se je pričelo lani s koncertom na Gomilskem.

Program gostovanja je bil zelo naporen, vendar so se mlade pevke nanj temeljito pripravile. Tako so že prvi dan nastopile v oddaji sarajevske televizije. Nastop je bil zelo odmeven, čeprav so zapele v slovenskem jeziku. Po ogledu znamenitosti Sarajeva so sobotno dopoldne preživele skupaj z domačim zborovm na Bjelašnici, kjer so imele tudi vajo. Največji napor pa jim je pomenil celovečerni koncert, ki je v domu JNA zelo uspel, z navdušenjem pa ga je sprejelo tudi občinstvo. Strokovnjaki pa so hvalili predvsem kulturo petja, izdelan in zahteven program in bogastvo dinamičnega razpona, ki je pri mladinskih zborih teže izvedljiv. Znan sarajevski skadatelj, sicer glasbeni urednik na TV, je zboru ponudil v izvajanje tudi nekaj svojih skladb. Članice zbora so bile gostje domačih pevk, kjer so navezale neposredne stike in doživele utrip življenja Sarajeva. O gostovanju so nam povedale:

Manja Urankar: »Ti trije dnevi so bili zelo naporni, pa tudi zelo lepi. Nekaj časa bo treba za ureditev vtisov, saj sem bila v Sarajevu prvič. To je zelo lepo mesto, opazila pa sem, da teče življenje v njem drugače kot pri nas. Moja gostiteljica je bila Tanja in povedati moram, da so bili zelo prijazni in gostoljubni. Veliko sva se pogovarjali in tudi težave zaradi jezika sva na koncu prebrodili. Zvečer po koncertu nama seveda tudi disko ni ušel. Obljubili sva si, da si dopisujeva; ko bodo gostovali na Gomilskem, pa bo ona moja gostja.«

Mateja Žnidar: »Radmila, katere gostja sem bila, stanuje v Mojmilu, bivšem olimpijskem naselju, s katerim sem se tako lahko podrobneje seznanila. Ker sem si Sarajevo ogledala že lani, smo večer preživeli na njenem domu, kamor so prišli tudi njeni prijatelji. Veliko smo se pogovarjali, večinoma pa smo ob spremljavi kitare prepevali. Posebnih težav z jezikom pri tem nismo imeli, več problemov je bilo pri pogovoru. Moram pa povedati, da so zelo družabni.

Gostovanje je bilo zelo prijetno, čeprav zelo naporno. Skupni dnevi na gostovanjih nam dekletom veliko pomenijo, saj potem raje obiskujemo vaje, aplavz na koncertu pa nam pomeni nagrado za ves trud, hkrati pa z njim pozabimo tudi na odrekanja, ki so potrebna zanj. Vsa dekleta v zboru si želimo še več takšnih skupnih dni in gostovanj.

Danijel Brišnik — predsednik KD: »Tovrstna gostovanja pomenijo za društvo, kot je naše, veliko obremenitev, zato bodo žal tovrstne oblike sodelovanja vedno teže izvedljive. V bodoče tovrstna bremena ne bi smela obremenjevati zgolj društev. Sredstva za tokratno gostovanje so zbrali z raznimi aktivnostmi člani društva sami, nekaj pa je primaknila tudi Zveza kulturnih organizacij Žalec, za kar ji gre velika zahvala. Kljub vsemu ocenjujem, da je bil nastop deklet v Sarajevu uspešen, saj so dostojno predstavljale kulturni dosežek naše občine pa tudi republike. Za mlade pevke pa je bilo to hkrati tudi prijetno doživetje.«

D. Cehner

Danijel Brišnik

Manja Urankar

Mateja Žnidar

Pridni kulturniki iz Andraža

Dramska skupina Kulturnega društva iz Andraža pripravi vsako leto po eno dramsko delo. Konec februarja so se najprej domačemu občinstvu predstavili s komedijo Marjana Marinca Muza na mansardi. Delo je režiral, kot vse v zadnjih nekaj letih, prizadevni kulturni delavec Franc Glavač, ki je dejal, da so se na uprizoritev pripravljali nekaj manj kot dva meseca. Imeli so skupaj okrog 20 vaj, delo pa so domačini sprejeli zelo dobro. Na posnetku mladi igralci, ki so uprizorili komedijo: Metka Jeromel, Danica in Anton Sitar, Franc Drobež, Katarina Tominšek in režiser Franc Glavač.

T. TAVČAR

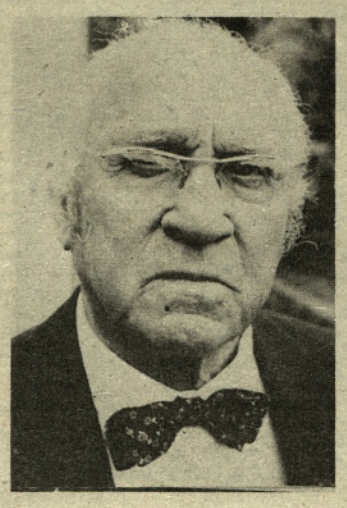

Ivanu Marovtu odličje ZKO

Pred dnevi je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani seja konference Zveze kulturnih organizacij Slovenije, na kateri so ljubiteljskim kulturnim ustvarjalcem iz naše republike in zamejstva vročili najvišja priznanja za to obliko ustvarjalnosti: odličja Svoboda z zlatim in srebrnim listom. Iz naše občine je odličje Svobode s srebrnim listom prejel Ivan Marovt iz Letuša. Ob tem nam je povedal: »To visoko priznanje nekako zaokrožuje moje šestdesetletno delovanje na ljubiteljsko kulturnem področju. Čeprav sem za svoje delo prejel že tudi druga priznanja, je to vsekakor med najbolj dragocenimi in sem ga resnično vesel. Seveda bom, čeprav so moja leta že kar visoka, z delom nadaljeval. Petje, igranje, skladanje in pevovodstvo so del mojega življenja, smisel mojega življenja, in ko tega več ne bom zmogel, me verjetno tudi ne bo več.«

T. TAVČAR

Medobčinska revija gledaliških skupin

V nedeljo, 13. 4., je bila v Zrečah medobčinska revija gledaliških skupin. Našo občino je zastopalo amatersko gledališče Vrba iz Vrbja s predstavo Večer v čitavnici — avtorjev Vilharja, Mahniča in Verasa.

Selektor na reviji je bil režiser Iztok Tori iz RTV Ljubljana. Predstavo pa si je ogledal tudi Vladimir Kocjančič, gledališki kritik in predsednik dramske sekcije pri RK ZKO Slovenije. Povedati velja, da je bila predstava izredno lepo sprejeta, sicer s strani maloštevilnega občinstva, še toliko bolj pa od strokovne žirije. Poudarjena je bila enotna raven gledališke skupine in izjemna čistost režijske rešitve tega ponovno odkritega besedila, ki je dominiral konec šestdesetih let. S tem je bila nakazana tudi nova smer gledališkim amaterskim skupinam.

Amatersko gledališče iz Vrbja je s to predstavitvijo ponovno dokazalo, da sodi v sam vrh amaterske gledališke dejavnosti, ki je na našem območju zelo plodna, vendar imamo do nje še vse preveč mačehovski odnos.

DAR

Včasih je luštno blo

. . . ALI KULTURNI DAN V ŠOLI NA VRANSKEM

Šolskega zvonca ni bilo slišati, ne videti učiteljev, ki bi hiteli v razrede, da bi mlade glavice napolnili z znanostjo. Tudi učenci so se tisti dan obnašali drugače, delo ki so ga opravljali, jih je tako zaposlilo, da so kar pozabili na petminutne odmore, ki sledijo vsaki učni uri. Nihče pa ni ostal križem rok na kulturni dan, ki so ga poimenovali Zimska kmečka opravila. Razrede so za en dan, v začetku aprila, spremenili v kmečke delavnice, iz katerih se je razlegala domača pesem. Stene in table so bile opremljene s pregovori in reki o delu, vremenu in kmetovanju. Z modrostmi, opravili in delno tudi z oblačili učiteljic in učenk smo se preselili nekaj desetletij v preteklost. To pa so na vranski šoli uspešno prikazali ob sodelovanju zunanjih mentorjev.

Kaj se je torej dogajalo v teh delavnicah? Pogledali smo najprej tja, od koder je prihajala pesem. Tam so se učili peti stare pesmi pod vodstvom Rada Kapusa, ki jim je od časa do časa zaigral še na citre. Tudi pletarjem, ki so bili v istem prostoru. Koše je delal seveda samo mojster, otroci pa so marljivo pomagali čistiti šibje. V sosednjem prostoru so drdrali kolovrati, in pod prsti so nastajale tanke nitke. Nad volno pa so se sklanjale udi ženske, ki so jo česale. Vse z nazaj zavezanimi rutami in predpasniki, tako kot v dobrih starih časih.

Iz delavnice, od koder je bilo slišati le poročanje o poteku dogodkov na šoli, iz šolske razglasne postaje, so sklanjali glave nad glino. Kar za cel razred je bilo otrok, ki so oblikovali vrče, kozarce, krožnike in pepelnike. Med delom so razložili, da bodo te izdelke morali še žgati in najboljši bodo ostali na šoli. Manjkalo ni čebelarjev, ki so izdelovali okvire za satnice in jih potem zalivali. Fantje so na sploh opravljali bolj »moška dela«, kot je povedal eden od učiteljev. Medtem ko so oni zbijali zaboje, so dekleta pletla in šivala.

Življenje na kmetiji pa ni samo delo, kako so se veselili, so prikazali pri skupini za polko, o modrostih pa so pripovedovali recitatorji.

Vrata šole na Vranskem so bila tisti dan na široko odprta za starše. Prihajali so že pred uradnim zaključkom dneva, da bi videli, kaj vse znajo njihovi otroci. Kot so povedali na šoli, so tudi starši dajali spodbude, ideje, kako čim bolje pripraviti kulturni dan. Pri sprejemu roditeljev v hram znanja, so jim postregli s kruhom in soljo, tako kot so pred več stoletji povabili gosta v hišo. Vsaj del življenja na kmetih, tudi pradedov, so uspeli prikazati otroci in učitelji v enem dnevu tudi z razstavo starin, ki so jih nabrali po podstrešjih. Po zaključku je verjetno vsak, ki je med napisi opazil rek: včasih je luštno blo, popravil v danes je luštno . . . v šoli na Vranskem.

Marjana Matijec-Natek

Rado Kapus je učencem zaigral na citre

Kaj so delali in se naučili, kakšen je bil zanje kulturni dan v šoli na Vranskem so učenci povedali:

Tina Homšak, 4. razred, Jeronim:

Na kulturnem dnevu smo izdelovali košarice za sadje. Najprej je treba izrezati kroge, jih oviti z rafijo nato pa se iz tega naredi košarica. V skupini nas je bilo petnajst. Delo mi je všeč in lahko bi kaj podobnega naredila tudi doma, če bi imela material.

Mirko Pančur, 7. razred, Bela:

Zelo rad oblikujem zato sem se tudi za kulturni dan odločil da bom izdeloval predmete iz gline. Tega dela sem se naučil že prej pri likovnem pouku. Naredil sem pepelnik, kozarec in majoliko iz gline in bom po vsej verjetnosti vse tudi na šoli. Takšen šolski dan mi je bil zelo všeč.

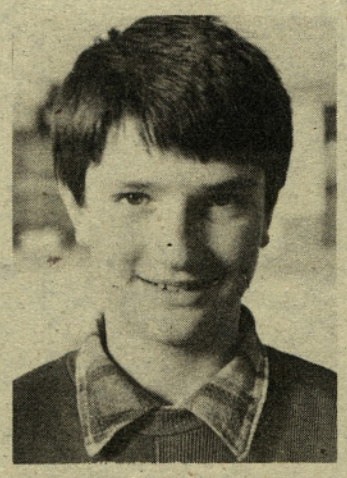

Sandi Slapnik, 7. razred, Kale:

Zelo me zanima čebelarstvo in zato sem bil pri čebelarjih. Zbijali smo okvire za satnice, in le-te smo potem dajali tudi v okvire. Pri delu nam je pomagal mentor. Sicer pa sem prvo leto pri čebelarskem krožku in sem se o tem že nekaj naučil.

Karmen Kumer, 8. razred, Vransko:

Najprej sem se prijavila k skupini za polko, ker pa sem še kar zgovorna sem se odločila, da bomo s kolegicami sprejela starše. Ponudili smo jim kruh in sol, kot se spodobi po stari slovanski navadi. Kmečka opravila pa že precej poznam, veliko tega sem videla pri stari mami.

Pionirski kotiček

PRAŠIČEM JE DALA JESTI, NAM PA NE

Sonce je posijalo na posteljo, kjer sem spal. Ustrašil sem se: »Zamudil bom v šolo!« Naglo sem skočil pokonci in se oblekel. »Čudno, da me ni zbudila,« sem pomislil. Stekel sem v kuhinjo. Vsi gledajo televizijo in se smejijo Tomu in Jeryju. »Saj mora biti danes nedelja,« pomislim. Ja, nedelja je in jaz sem lačen. Risanke je bilo konec. »Mama, lačen sem!« »Jaz tudi!« zakliče mala Matejka. »Vsi smo lačni,« zavpije Andrej, kot bi bil naš poveljnik. »Najprej se umijte in počesite,« je odločila mama. »Ne, jedli bi!« Grem k štedilniku in odkrivam pokrovke. Moram ugotoviti, kaj bo dobrega, preden se bo mama sploh spomnila in nam prinesla kaj na mizo.

»Kako, da še nimaš zajtrka?« je vprašala Matejka, ki se vedno dela najbolj pametno. »Umijte se in oblečite, potem boste jedli,« je vztrajala mama, »ali pa pojdite, da vas ne vidim do večera!«Zgodaj je vstala, nakrmila živino, prašiče, zajce in kokoši. Sedaj jo pa sekiramo in priganjamo. A vseeno smo bili užaljeni. Prašičem je dala jesti, nam pa neč! »Pa pojdimo,« je odločil Andrej. »Kam?« »Bo že oče odločil, gotovo bo šel z nami, samo da pride domov.«

Skrivaj smo se umili, počesali, oblekli in čakali očeta. »Doma je!« je vpila Matejka. »Gremo!« »Ja gremo, gremo!« »Tudi jaz grem z vami,« se je nasmehnila mama. »Ni videti jezna, gotovo ni jezna, ko se je tako lepo nasmehnila. Nisem prepričan, ampak verjetno nas pa le ima rada, čeprav nam je dala jesti pozneje kakor prašičem.« Povedali smo očetu, da nas je mama zapostavljala. »Ja, seveda vas je. Še bolj pa vi njo. Zakaj pa ni Andrej nakrmil krave, ti prašičev, Matejka pa zajcev in kokoši? Mama bi pa lahko poskrbela za vas.«

Mogoče je imel oče prav, moram še premisliti, kadar bo čas.

Jože Semprimožnik,
OŠ Vransko

GRADIJO NAM TELOVADNICO
(Prosti spis)

Dolgo smo že pričakovali telovadnico, ker pozimi nimamo kje telovaditi. In tako so se tudi naši starši odločili, da bi imeli telovadnico. Nato smo imeli referendum in ta je uspel.

Sedaj so že začeli delati. Delajo delavci iz Vegrada. Delajo že temelje. Kopljejo z kopačem, zemljo pa potiskajo z buldoserjem. Uporabljajo tudi opeko, cement. Delavci imajo težko delo, saj je polno vode in blata.

V telovadnici bomo imeli: tenis, rokomet, košarko in različne igre, tudi dvorano, kuhinjo in pisarno. Zelo sem vesela, da bo telovadnica.

Mateja Špegel,
4. r., OŠ Vinska gora

DAVID
IGRA Z RAČUNALNIKOM — Enorez
David Skubic

POMLAD

K nam je prišla pomlad
in sonček z njo zlat,
ptički so prileteli
in si hrane zaželeli.

Vesela je pomlad,
vsak jo ima rad,
trobentice prepevajo,
mačice se smejejo.

Travnik je ozelenel,
ptiček je na vejo sel,
pridno gnezdo spletal je,
svojo ptičko klical je.

Tudi otroci se veselimo,
vsak dan se lahko lovimo,
skačemo, vriskamo,
rajamo,
topli pomladi prepevamo.

Otroci male šole iz
VVZ Žalec I.

LIKOVNA KOLONIJA V PETROVČAH
Petek ni slab začetek!

Na naši šoli je na petek potekala likovna kolonija, na kateri so sodelovali mladi likovniki iz 32 osnovnih šol celjske regije. Učenci so na njej delali z glino, oblikovali pa so hranilnike po lastnih zamislih. Kolonijo je organizirala naša šola, pokroviteljica pa je bila Ljubljanska banka.

Več o tej zanimivi prireditvi pa udeleženci sami:

— Počutim se super. Vsi imamo dovolj pribora. Všeč mi je, da lahko ob delu poslušamo glasbo.
Primož Rajnar, OŠ Bistrica ob Sotli

— Mislim, da bi morali kaj takega večkrat organizirati.
Tina Rogelj, OŠ Slavko Šlander Celje

— Takole delo je zelo zanimivo, vendar si ga jaz ne bi mogel izbrati za poklic.
Matjaž Krošl, OŠ Slov. Konjice

— Mislim, da so izdelki zelo izvirni. Vsi bi na podobnih srečanjih še sodelovali.
mentorica Marina Vešligaj, OŠ Frankolovo

— Organizacija je izvrstna, izdelki pa so zelo lepi. Nekateri med njimi so res uporabni za hranilnike.
predstavnik LB

Popoldne, pred podelitvijo nagrad, je bil na vrsti tudi kulturni program. Med proslavo smo izvedele, da je predsednik komisije zelo prijazen človek. Vztrajale smo, da zapišemo njegovo mnenje, čeprav ni bil niti za trenutek sam. Dejal je:

»Na likovni koloniji je sodelovalo 68 učencev. Štiričlanska komisija je imela izredno težko delo. Oceniti je morala 74 izdelkov, pri katerih smo upoštevali izvirnost modela, likovno izvedbo, otroško pristnost ter uporabnost izdelka. Nagradili smo sedem enakovrednih izdelkov.

Goce Kalajdžinski

Zapis pripravile:
Mojca Sanda, Darja Lesjak
in Betka Kramer

Zbor mladih v Preboldu

V soboto, 26. aprila, se bodo v kino dvorani Prebold zbrali mladi celotne krajevne skupnosti. Do tega srečanja prihaja na pobudo preboldske OO ZSMS in predsedstva KK SZDL ter na željo ostalih mladih, ki so organizirani v OO ZSMS in v ostalih vaseh krajevne skupnosti. Dejstvo je, da obstajajo v KS kar štiri OO ZSMS, aktiv mladih zadružnikov ter mladinski aktiv gasilskega društva, vendar med njimi ni nobene povezave. Vsaki zase se ubadajo s problemi, ki več ali manj hromijo njihovo akcijsko delo in zmanjšujejo njihovo prodornost in vpliv, ki bi ga morali imeti kot družbena — politična organizacija. Ne nazadnje pa se ubadaja s problemi članstva, neaktivnostjo in brezciljnostjo svojih sovrstnikov in še z mnogimi vprašanji, ki zadevajo sedanji trenutek. Da bi skušali to stanje spremeniti, so se odločili za nekakšno javno tribuno, kjer bodo na sporedu tudi zanimivi filmi o delu in življenju krajevne skupnosti in akterjev bogatega društvenega dela posameznih telesnokulturnih in drugih organizacij. Mladi naj bi zatem tudi javno predstavili svoje poglede in želje in s tem pričeli razpravo, v kateri bodo aktivno sodelovali predstavniki KS in družbenopolitičnega življenja krajevne skupnosti. Obeta se torej zanimiva javna tribuna, ki bi glede na namen morala privabiti vsakega mladega iz krajevne skupnosti in ga spodbuditi za aktiven prispevek kraju, kjer dela in živi. Mladi v KS Prebold, **v soboto, 26. aprila, ob 18. uri** bo beseda namenjena vam, zatorej pridite v kino dvorano!

D. Naraglav

Program proslav in prireditev v občini Žalec

April-Maj

25. april — Osrednja proslava ob dnevu OF s podelitvijo priznanj (Kulturni dom Žalec)
— Prireditve ob dnevu OF po krajevnih skupnostih
— Občinsko tekmovanje mladih v znanju in veščinah SLO in DS (Ponikva)
26. april — Pohod ob pomnikih NQB in meji KS Liboje
1. maj — SREČANJE DELOVNIH LJUDI PRI ŠMIGLOVI ZIDANICI
9. maj — Podelitev srebrnih znakov ZS Slovenije (skupščinska dvorana)
— KVIZ, posvečen 45-letnici vstaje (Žalec)
17. maj — Občinsko tekmovanje enot prve medicinske pomoči (stadion v Žalcu)
— Regijsko srečanje kovinarjev (SIP Šempeter)
18. maj — Tombola (poligon v Šempetru)
23. maj — Osrednji sprejem pionirjev v mladinsko organizacijo (Kulturni dom Žalec)
24. maj — Večer s tamburico (Liboje)
25. maj — Občinsko tekmovanje pionirskih in mladinskih čet (Letuš)

RUBRIKA MLADIH

Mladi na kongresu v Kršekm

Kritičnost in konstruktivnost, analiza sedanjih razmer in konkretne pobude za razreševanje perečih problemov so temeljne značilnosti 12. kongresa ZSMS, ki je potekal 4., 5. in 6. aprila v Krškem. To pot nismo hoteli imeti kongresa zaradi kongresa, ki bi govoril o vsem po malem, pač pa smo zahtevali takšen kongres, ki bo resnično odraz bistvenih problemov ne samo mladih, temveč celotne družbe. Menim, da smo takšen cilj tudi dosegli, odprto pa ostaja vprašanje, kako bo z realizacijo dogovorjenega. V popestritev naj naštejem le nekaj pobud: v zvezi z ekološko problematiko, ki je bila na kongresu nedvomno zelo prisotna, smo sprejeli pobudo o ustanovitvi instituta za ekologijo SRS ter se zavzeli za referendumsko obliko izražanja stališč vseh ljudi in občanov v zvezi z načrtovano gradnjo številnih jedrskih elektrarn širom Jugoslavije. Zahtevali smo, da Jugoslavija ratificira helsinško konvencijo o zaščiti zraka ter se zavzeli za takojšnje in konkretne ukrepe za zaščito ogroženih gozdov. V zvezi z usmerjenim izobraževanjem smo zahtevali takojšnjo revizijo osnovnih ciljev usmerjenega izobraževanja in takojšnje celovito odpravljanje neugodnih trendov v le-tem. Zavzeli smo se za tehnološke revolucijo kot edini alternativi razvoja gospodarstva in za odločujočo in favorizirano vlogo znanosti v prestruktuiranju proizvodnih procesov. Podpiramo temeljit program racionalizacije porabe energije, ki bi bil podprt z ekonomskim instrumentarijem.

O kmetijstvu pravi kongres naslednje: »Skrajni čas je, da se kmetijstvu prizna, kar mu pripada, da se tudi tu uveljavijo ekonomske zakonitosti, zagotovijo sistemski viri financiranja, da se tako onemogoči neupravičeno prelivanje akumulacije in izenači socialni ter ekonomski položaj kmeta s statusom delavca.« Te in še mnoge druge pobude in zahteve dokazujejo, da mlada generacija noče več stati ob strani družbenih dogajanj, da ne priznavamo ZSMS kot servisne organizacije za prireditve in proslave, ampak da odpiramo ZSMS široko fronto, kjer je in mora biti mesto za vse interese, za razreševanje problemov vse mlade generacije in ne samo elite posameznikov, ki bi odločali v imenu mladih. V tej luči pomeni 12. kongres ZSMS eno najpomembnejših pridobitev afirmacije ZSMS kot samostojne družbeno-politične organizacije v fronti SZDL.

Bojan Pevec

Na rob Naši besedi '86

Letos je v Žalcu potekala že 11. revija NAŠA BESEDA, ki jo organizira občinska konferenca ZSMS Žalec z Zvezo kulturnih organizacij in kulturno skupnostjo.

V pripravljalnem obdobju se je letos na revijo prijavilo samo šest OO ZSMS, od tega ena osnova šola. Program smo razdelili v dve skupini, tako da so si dopoldanski program ogledali učenci osnovnih šol, popoldne pa so se predstavili mladi ustvarjalci z dramskega področja.

Uraden začetek v Kulturnem domu je bil predviden ob 17. uri, toda v dvorani, ki ima na razpolago štiristo sedežev, je sedelo približno trideset gledalcev. Z akademsko četrtjo se je začel program, ki je bil predviden do osme ure zvečer. Igralci so zaigrali kot pred polno dvorano, zbrano in izvirno, toda na razgovoru so izrazili svoje ogorčenje nezainteresiranosti, kadar so na deskah Kulturnega doma mladi amaterji, ki se javnosti predstavljajo prvič.

Na NAŠI BESEDI so se letos predstavili mladi, ki so bili sami avtorji besedil, koreografi in režiserji, s tem pa so vložili v svoje delo, ki so ga predstavili, veliko truda. Takim ljudem je potrebno dati spodbudo in potrditev, treba jim je dati prostor in posluh, strokovno kritiko na pravilen način, da ne bodo imeli občutka, da so prepuščeni sami sebi. Kaj je krivo za tako skromno število gledalcev?

(Kljub informiranosti s pomočjo plakatov v vsaki krajevni skupnosti in obiskovalcev ponedeljkovega in torkovega žalskega abonmaja)

Nekateri pripisujejo krivdo izbiri popoldanskega termina, saj smo morali s prireditvijo začeti ob 17. uri, da smo zaključili pred pričetkom kino predstave, ker se ni bilo mogoče pogovoriti s pristojnim, da bi kino predstavo prestavili oz. kako drugače uredili, saj je film zaradi izrednega zanimanja in odmevnosti nepreložljiv, saj prinaša v blagajno bistveni del dohodka.

Ljudje imamo različne interese, presojo in zahteve, toda enotno mnenje, da kulturo potrebujemo, saj je to del duhovne hrane človeka, moramo ohraniti.

Če bi hoteli grobo zaključiti: revija NAŠA BESEDA izgublja svojo vrednost, saj je zgovoren primerjalni podatek o stanju od leta 1983:
leta 1983 je bilo 23 predstav, od tega je sodelovalo 8 osnov. šol
leta 1984 je bilo 19 predstav, od tega so sodelovale 3 osnov. šole
leta 1985 je bilo 16 predstav, od tega sta sodelovali 2 osnov. šoli
leta 1986 je bilo 9 predstav, od tega je sodelovala 1 osnov. šola

Zanimanje zanjo upada v tistih, ki predstave pripravljajo, in v tistih, ki so jim namenjene. Boj za uveljavitev in priznanost mladih ustvarjalcev je težak in terja veliko dela, s tem pa je pogojeno tudi sodelovanje skupin in navsezadnje tudi pristojnih na kulturnih skupnostih, predvsem pa sposobnih, da lahko pravilno koordinirajo in najdejo v pravem času pravilne rešitve.

J. UŠEN

Mir — neuvrščenost — mirovna gibanja

V četrtek, 10. 4. 1986, se je v prostorih SO Žalec odvijal tradicionalni kviz TITO — REVOLUCIJA — MIR s poudarkom na temo MIR — NEUVRŠČENOST — MIROVNA GIBANJA.

Na kvizu je sodelovalo pet ekip oz. 14 udeležencev, in sicer iz OO ZSMS Šempeter in OŠ Šempeter ter iz OŠ Prebold, Petrovče in Braslovče. Tekmovanje je potekalo v dveh skupinah. Prvo kategorijo so sestavljali učenci osnovne šole, drugo pa učenci srednjih šol in mladi iz OO ZSMS. Tekmovanje je bilo skupinsko in posamezno, zato je bilo odvisno od posameznikov oz. njihovega osebnega uspeha. Testiranje je trajalo 45 minut in v prvi skupini si je največ točk pridobila SENKA ŽERIČ iz osnovne šole Šempeter, drugi je bil BOŠTJAN VOZELJ iz osnovne šole Petrovče, tretji pa SAŠA LIPOVŠEK, prav tako iz OŠ Petrovče. V drugi skupini je zasedla prvo mesto Branka Vidmar, druga je bila Saša Ropotar in tretja Mateja Zvonar, vse iz OO ZSMS Šempeter.

Prvi trije iz obeh skupin pa gredo na medobčinsko tekmovanje, ki bo 26. 4. 1986 v Laškem.

DAR

Srečanje mladih tehnikov

Prav v teh dneh je potekalo na osnovni šoli v Preboldu, že tretje zapored, Srečanje mladih tehnikov osnovnih šol naše občine, ki so se ga udeležile ekipe vseh naših osnovnih šol. Tekmovalo je več kot dvesto učencev, v glavnem iz višjih razredov, ki so se pomerili v dvajsetih disciplinah.

Mladi tehniki so se tako pomerili v spoznavanju proizvodnega procesa v TT Prebold, v fiziki, v elektroniki, kemiji, predstavili so se mladi izumitelji, računalničarji, preizkusili so znanje v uporabi električnega orodja KLIP—KLAP, tekmovali so z jadralnimi modeli AI, z zmaji, z modelarskimi raketami, z avtomobilčki na električni pogon, z ladijskimi modeli MČ 1, sestavljali so FISCHER konstrukcije in Mehanotehnike ter elektronska vezja Dobro jutro, elektronika, sestavljali so modele z zbirko Lesko, uprizorili pa so tudi Lov na lisico ARG. Mladi tehniki so pokazali tudi znanje v obrambi in zaščiti, predstavili pa so tudi projekcije pionirskih filmov. Po dva najboljša tekmovalca iz vsake skupine sta se uvrstila na regijsko srečanje, ki pa bo 13. maja v T. Velenju.

V šolskih prostorih so pripravili razstavo izdelkov tehničnega pouka in raznih krožkov, ki so si jo številni obiskovalci z zanimanjem ogledali.

mladinska knjiga
PE ŽALEC
Šlandrov trg 38

sporoča, da je že v prodaji Doréjeva BIBLIJA. Za prednaročnike velja cena 6.990 din, v prosti prodaji pa je cena zanjo 8.900 din.

Ob proslavljanju nove delovne zmage — novega programa
ROKY
se kolektiv
Savinja
TOZD POHIŠTVO ŠEMPETER
pridružuje čestitkam ob praznovanju dneva Osvobodilne fronte in praznika dela — 1. maja.

Griže

Referendum 11. maja

Krajani krajevne skupnosti Griže se bodo 11. maja na referendumu odločali o uvedbi krajevnega samoprispevka. Tako so se odločili delegati skupščine krajevne skupnosti po pretehtanju potreb, o katerih je tekla razprava v vaških odborih. Potreb in želja je precej, vseh niti ni bilo mogoče zajeti v program samoprispevka. Zato bodo nekatere probleme reševali sproti oz. skladno s finančnimi možnostmi. Program samoprispevka pa zajema izgradnjo objektov, ki so ključnega pomena za napredek krajevne skupnosti. Krajani so na zborih podprli program samoprispevka in seveda odločitev za referendum. Zbrana sredstva ne bodo zadoščala za uresničitev celotnega programa, zato krajevna skupnost pričakuje pomoč občinskih samoupravnih interesenih skupnosti, organizacij združenega dela in drugih. »Seveda pa pomoči drugih ni mogoče pričakovati, če sami ne bomo segli v žep in tako dokazali pripravljenosti za reševanje problemov,« so poudarili delegati skupščine krajevne skupnosti in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. »Torej je napredek krajevne skupnosti v naših rokah. Da se drugače problemov ne da reševati, nam dokazujejo tudi krajevne skupnosti, ki so se že odločile za samoprispevek. In ni jih malo,« so še dodali. Zato torej skupščina krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije pozivajo in hkrati pričakujejo pripravljenost krajanov za reševanje skupnih nalog, pričakujejo pa tudi, da bodo krajani tudi tokrat pokazali visoko zavest in solidarnost. In za kakšen program in prispevek se bodo odločali na referendumu?

Popravilo, posodobitev in vzdrževanje krajevnih cest zajema ureditev križišča pri domu upokojencev, popravilo ceste Lipa—Goropevšek, izgradnjo peš poti od križišča pri domu Svobode do odcepa k osnovni šoli, popravilo ceste v naselju Kolonija, popravilo in posodobitev ceste Tomažič—Gasilski dom v Zabukovici, Pungeršek—Lah v Zabukovici in Lešar—Vidrih v Migojnicah. Precej sredstev je namenjenih za popravila in vzdrževanje cest.

Na komunalnem področju je predvidena izgradnja PTT kabelske povezave Vrbje—Griže, izgradnja primarnih kanalizacijskih zbiralnikov, razširitev in ureditev pokopališča, ureditev javne razsvetljave, okrepitev vodovodov Britna sela, Kamnik—Zahom, in Kamnik—Podkamnik in okrepitev elektrike v Zagrebenu in Pongracu. Za vzdrževanje objektov društev predvidevajo štiri milijone din. Že nekaj let pa tudi osnovno šolo Nade Cilenšek pestijo prostorske težave. Nujno je potrebno dozidati šest učilnic s kabineti in garderobami za učence, to pa naj bi zgradili v prvi fazi. V drugi fazi pa načrtujejo razširitev kuhinje in jedilnice. Nazadnje je predvidena izgradnja vrtca ob šoli, dosedanje prostore vrtca pa bi namenili za učilnico za gospodinjstvo. Večji del sredstev naj bi pridobili drugod, manjši del pa bi zagotovili iz samoprispevka.

Vrednost programa je tristo milijonov, iz sredstev samoprispevka naj bi zbrali 81 milijonov din. Zato pa naj bi zaposleni prispevali 1,5 odstotka od osebnega dohodka, upokojenci 0,75 odstotka, obrtniki 2 odstotka in kmetje 5 odstotkov od KD, 5 odstotkov od poseka lesa in dva odstotka pavšalisti. Plačila so oproščeni vsi, ki ne prejemajo zajamčenih dohodkov.

Ivan Goričan: »Na referendum in uvedbo samoprispevka smo se pripravljali več kot leto dni. Sedaj smo se odločili, vso podporo smo dobili tudi na razpravah na zborih krajanov, zato pričakujemo in upamo, da se bodo krajani izrekli za samoprispevek.«

Heri Krušnik: »Program samoprispevka smo temeljito pretresli in ga po javni razpravi dopolnili. Želeli smo zajeti tiste objekte, ki jih večina krajanov potrebuje. Nekatere probleme bomo reševali z rednimi sredstvi krajevne skupnosti.«

Ferdo Tratnik: »Okrepitev elektrike v Zagrebenu in drugih predelih krajevne skupnosti je za krajane življenjskega pomena. Brez strojev danes ni mogoče kmetovati. Vedno smo bili pripravljeni pomagati, zato tokrat tudi mi pričakujemo pomoč.«

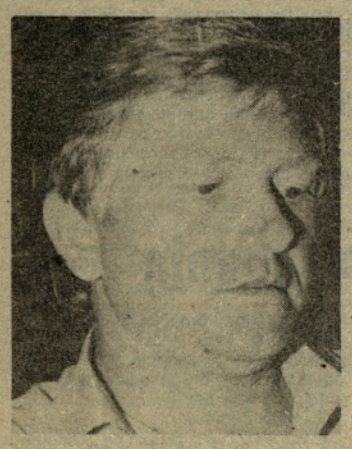

Ivan Goričan

Henrik Krušnik

Ferdo Tratnik

Liboje

Nov vrtec kmalu odprt

V mesecu maju bodo dokončana dela na novem 20-stanovanjskem bloku v naselju Grič nad Keramično, katerega izvajalec je Obnova Celje, ki je pričela z deli lansko leto v aprilu. Delavci Keramične bodo dobili deset novih stanovanj. V pritličju pa bo nov otroški vrtec z dvema igralnicama, prostorno kuhinjo in ustreznimi sanitarijami. Tako bo rešen pereč problem naših malčkov, saj so sedaj v neustreznih, tesnih in vlažnih prostorih starega mladinskega doma, ki je bil zgrajen l. 1954 tudi z udarniškim delom mladincev.

Leta 1957 so bili ti prostori preurejeni v otroški vrtec. Oprema je bila iz medvojnega vrtca iz Petrovč. V njem je bilo prostora za 24 otrok, ki pa so dobivali samo toplo malico. Obrok za kosilo pa so si prinesli s seboj. Prva vzgojiteljica je bila sedanja direktorica VVZ Štefka Popit. Kmalu se je pokazala potreba po razširitvi še za eno igralnico, ki je bila dograjena l. 1960 s pomočjo krajanov in Keramične, saj je število otrok naraščalo. V vseh težavah so vedno priskočili na pomoč delovni kolektivi: Mirosan, bivši rudnik in Keramična industrija.

Zaradi boljšega in strokovnejšega dela so se vse enote vrtcev po krajevnih skupnostih združile 1. 1. 1964 v VVZ. Pred leti je sanitarni inšpektor zahteval, naj se vrtec zapre, ker ne ustreza več predpisom, zato smo morali poiskati najcenejšo in ustrezno lokacijo za izgradnjo novega vrtca, ki bo stal približno dve stari milijardi. Več kot 1,5 milijarde je dala OSOV (skupnost otroškega varstva), ostalo pa Zarja Petrovče, LIKO, Mirosan, Keramična industrija in krajevna skupnost Liboje, ki bo plačala vso ureditev okolice vrtca in izdelala tudi vsa igrala, ki bodo pretežno iz lesa.

J. Koštomaj

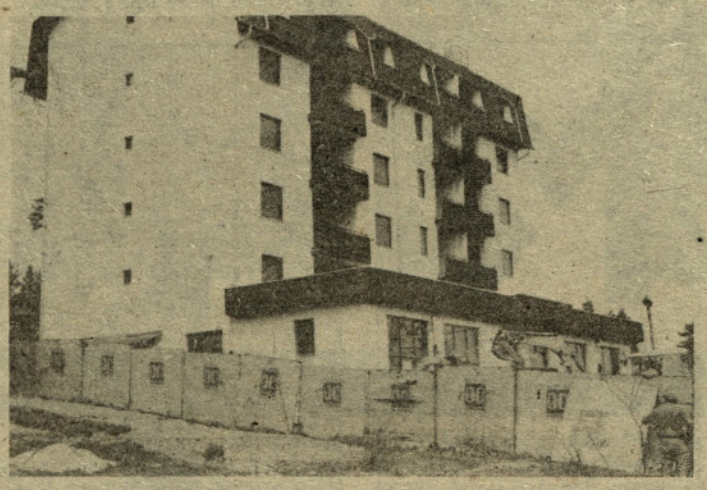

Prebold

Akcija — Očistimo okolje

Novo ustanovljeno hortikulturno društvo, ki se je razvilo iz sekcije, ki je delovala v sklopu Turističnega društva Prebold, je smelo zastavilo svoje delo. V novi organiziranosti je pričakovati, da bodo rezultati preboldskih hortikulturnikov še vidnejši, čeprav je sekcija izvrstno delala in so sadovi njenega dela že vidni v samem Preboldu in po ostalih vaseh KS.

Društvo, katerega predsednik je Milan Škorjanc, pa ni ostalo samo v mejah urejevanja zelenic, ampak se zagreto zavzema za varstvo in zaščito okolja, kakor tudi za čist in lep kraj. V ta namen so v začetku aprila sklicali problemsko-akcijsko konferenco na temo: Ekološki problemi Prebolda. Na tej problemski konferenci je tekla beseda o najnujnejših ukrepih saniranja nekaterih problematičnih vprašanj v KS; govorili so o nadaljnji sanaciji ribnika, o saniranju potoka, ki teče mimo športno-rekreacijskega gaja, o onesnaževanju Boljske s kemikalijami in o drugih. Izpostavili pa so še problem uskladitve časa škropljenja hmelja s čebelarji, govorili so še o ureditvi kanalizacije v KS Prebold, o skrbi za varstvo okolja, ki je požarno-varstvenega pomena, o gozdovih, ki se marsikje spreminjajo v smetišča. Ob koncu pa so se tudi dogovorili za akcijo **Očistimo okolje KS**, ki bo potekala **9. in 10. maja.**

Ta aktivnost pa sodi že k bližnjemu praznovanju občinskega praznika, ki ga želijo v Preboldu praznovati v čim lepše urejenem okolju, zato pozivajo vse krajane, da se akcije udeležijo v čimvečjem številu.

D. NARAGLAV

Braslovče

Za lepo urejenost kraja

Turistično društvo in krajevna skupnost Braslovče sta se odločili za razpis tekmovanja, s katerim želita spodbuditi krajane in druge k večji skrbi za urejenost kraja. Predvsem želijo, naj bi pročelja hiš, zelenice, urejena okolja in cvetice na okenskih policah bila okras in ponos kraja, še posebej pa trga. K tej akciji jih je spodbudila osnovna šola Vlado Bagat, ki je za urejenost šole in okolice že dobila najvišje priznanje Celjske turistične zveze. Ob krajevnem prazniku bodo opravljeno delo pregledali in ocenili, najboljšim pa podelili priznanja in nagrade. Predstavniki turističnega društva in krajevne skupnosti so nas prosili, naj še zapišemo, da je ta zapis hkrati že tudi javni razpis, mi pa smo jim obljubili, da bomo akcijo tudi spremljali in o njej pisali.

jk

Polzela

Delo članov sveta je težko

Ko govorimo o krajevnih skupnostih in njenih organih ter komisijah, le redko pomislimo, da v ta krog sodijo tudi senati poravnalnih svetov. Sestavljeni so iz predstavnikov vaških skupnosti in imajo težko in odgovorno nalogo. Na Polzeli predseduje poravnalnemu svetu že osmo leto Franci Rojnik, ki nam je o izkušnjah, ki si jih je nabral, takole pripovedoval:

»Naš poravnalni svet deluje v tem sestavu že osmo leto. Naše delo je predvsem reševanje spornih problemov sokrajanov, to pa je zelo občutljivo področje. Zato delamo odgovorno, zavzeto in nepristransko. Poudarek je na naši vlogi poravnalcev ne sodnikov. Na leto imamo kakih 30 poravnav, rešimo pa jih kakih 65 odstotkov. Spori so različne narave, taki, ki zadevajo čast in dobro ime, lažje telesne poškodbe, spore zaradi manjših vrednosti, odškodnine, mejne spore itd. Največ sporov povzročajo krajani, ki imajo v lasti hiše in zemljišča, medtem ko sporov med stanovalci v blokih skoraj ni.«

T. TAVČAR

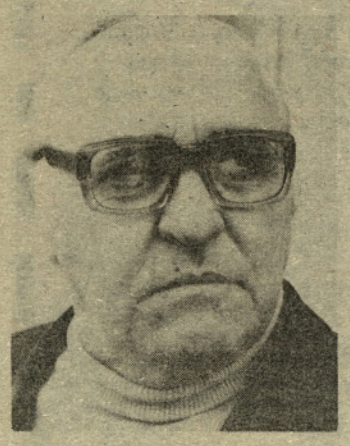

Franc Rojnik

Lovci ocenili delo

Pred dnevi so se na Lovski koči pod Gozdnikom zbrali člani Lovske družine Gozdnik-Griže. Pregledali so opravljeno delo v minulem letu, ko so obnovili društveno sobo, uredili strelišča, poleg tega pa so opravljali tudi redno delo: skrb za divjad, preže, krmne njive, pota ipd. Delo, ki ga je opravil ta 47-članski kolektiv, je izredno, in dokazuje, da se lovci ne zapirajo za plotove svojih hiš, temveč čutijo pripadnost družini in družbi. Ta pa se izraža tudi v tem, da sta bila na občnem zboru dva bivša predsednika sveta KS in bodoči predsednik sveta KS Griže in predsednik KK SZDL Griže. To dokazuje tudi dejstvo, da lovska družina izredno dobro sodeluje z osnovno šolo Nade Cilenšek Griže. Svoj dom dajo šolarjem za zimsko šolo v naravi, učenci pa jim za protiuslugo jeseni naberejo divji kostanj in želod za divjad. Lovci pa učencem te šole tudi predavajo o varstvu narave.

Zanimiva so bila poročila, ki so jih podali. Pritožujejo se nad pomanjkanjem divjih svinj, da muflon beži s Kotečnika zaradi kamnoloma, da divji potelin kmalu ne bo več pel na Gozdniku, saj ga preganjajo ceste, ki se vedno bolj zajedajo v goro, da gams še domuje na Kamniku, zajce pa so zaščitili in sedaj radi zahajajo v sadovnjake.

Na občnem zboru so podelili različna priznanja, tako ob življenjskem jubileju Nestlu Uplazniku in Mirku Golavšku; za pripadnost lovstvu pa Jožetu Vodovniku, Karliju Gorišku, Jožetu Šusterju, Ivanu Zavrlu, Karlu Grilu, starejšemu in za izredno aktivnost Jakobu Štopferju, Cvetu Udovču, Vojku Gorišku, Danilu Krajncu, Danijelu Petku, Konradu Drobnetu in Francu Petku. Predsedništvo je obdržal Marjan Burjan, Jaka Štopfer pa bo še naprej skrbel za lov.

F. Ježovnik

V Matke na orientacijo!

Športna sekcija Gasilskega društva Matke bo v počastitev dneva OF in praznika dela — 1. maja pripravila tekmovanje v orientaciji, ki bo potekalo ob spomenikih NOB in po meji krajevne skupnosti. Petčlanske ekipe se bodo lahko podale na pot **27. aprila ob 8. uri** izpred **gasilskega doma v Matkah.** Vabljeni!

V. Ck

OBRTNO ZDRUŽENJE ŽALEC

ČESTITA

VSEM OBČANOM IN DELOVNIM LJUDEM

ZA PRAZNIK — OF 27. APRILA — in PRAZNIK DELA — 1. MAJ

KIV

KOVINSKA INDUSTRIJA VRANSKO p. o.
TEL.: 063/724-010, 724-146, 724-147

PROIZVODNI PROGRAM:

- kotli na lesne odpadke
- tajno žareče peči na trda goriva
- dozirne naprave za lesno industrijo
- etažne trajno žareče peči za gospodinjstvo
- kovinske konstrukcije
- odsesovalne in odpraševalne naprave
- oprema za ladje (hidroforji)
- ekonom kotli

ISKRENE ČESTITKE ZA PRAZNIK OF — 27. APRIL — in PRAZNIK DELA — 1. MAJ

NEVARNO JEKLENKO NAŠLI

Že drugič letos se je srečno končalo iskanje izgubljene jeklenke s smrtno nevarno radioaktivno vsebino. Poziv občanov po radiu je bil tistega devetega marca skoraj vsaki dve uri, zato je bilo med občani tudi malce preplaha. Nepojasnjene okoliščine izginutja so bile precej zapletene. Delavca sta jo uporabljala na gradbišču nove tovarne Juteks na Ložnici pri Žalcu, kjer sta preizkušala varjenje cevi za zemeljski plin, in pa v Slovenski Bistrici. No, vse se je srečno končalo, saj so jeklenko po 24 urah našli — ležala je kakih 20 m od kraja, kjer je izginila (Slovenska Bistrica). Precej dela so imeli tudi pri iskanju jeklenke (na sliki) pri enem izmed novih objektov Juteksove tovarne delavca Inštituta Jožef Stefan iz Ljubljane in gasilci Juteksa in GD Žalec. Ta dan je bilo vreme deževno, tako da so bile okoliščine še težje.

TONE TAVČAR

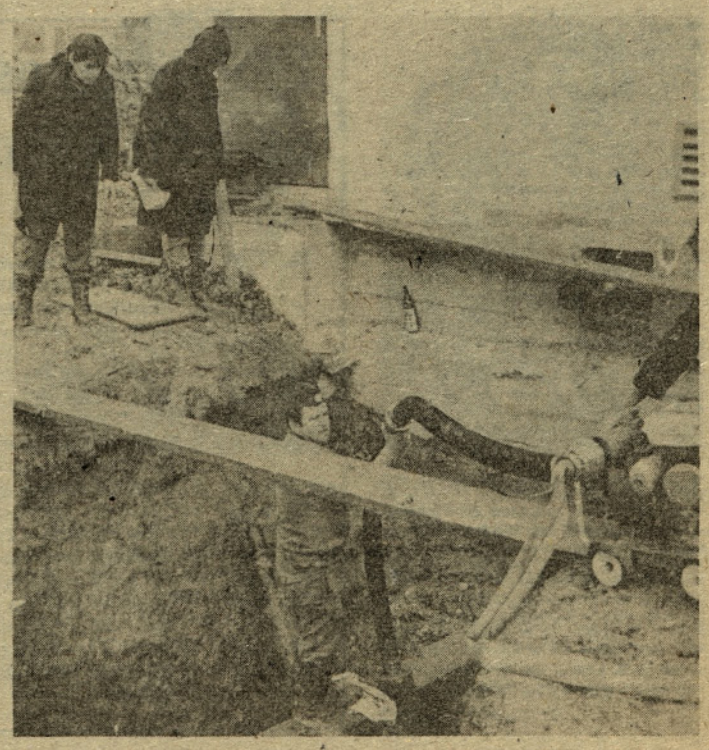

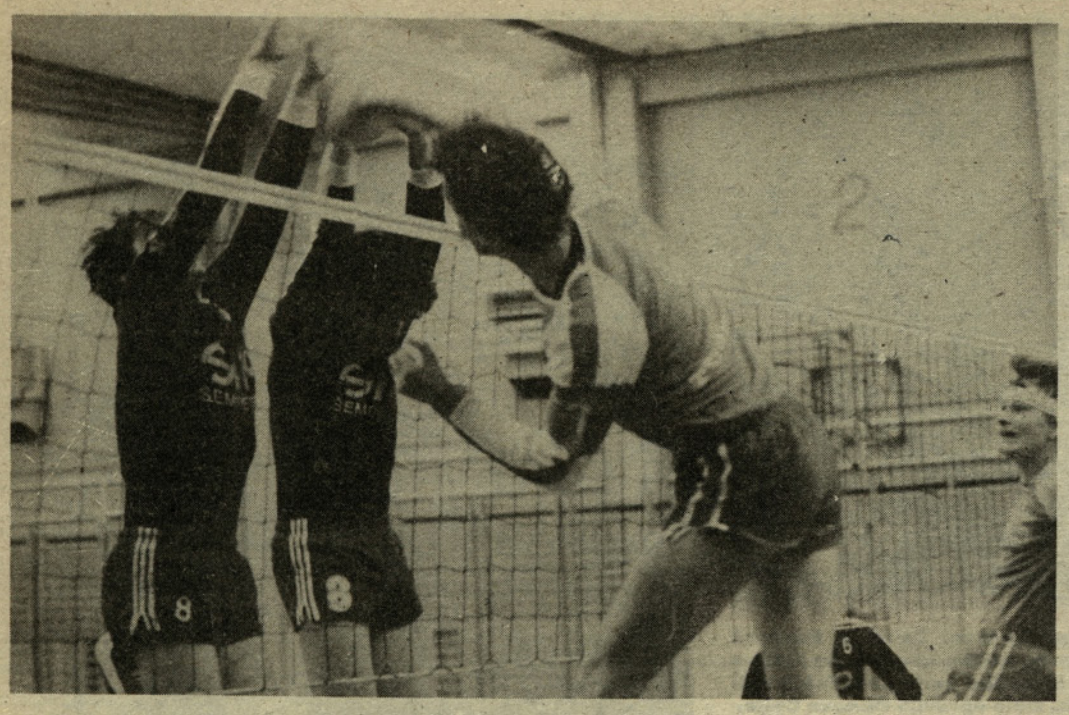

Odbojkarji Partizana Šempeter pa so v 17. kolu slovenske rokometne lige doma gladko premagali ekipo Bovca s 3:0. Njim se piše bolje, saj so trenutno na sredini prvenstvene lestvice. Na Sliki: Randl in Kladnik sta bila v bloku uspešna.

Rokometaši Minerve igrajo iz tekme v tekmo slabše, trenutno zasedajo na lestvici zadnje mesto. Več let so bili med najboljšimi klubi v Sloveniji, sedaj pa bodo kot kaže, izpadli iz slovenske lige. V zadnjem rečanju so doma izgubili z Astro Jadranom iz Kozine s 25:38. Do konca tekmovanja je še nekaj kol.

T. TAVČAR

Na republiških tekmah

V drugi polovici marca je bilo v Leskovcu pri Krškem republiško tekmovanje v streljanju s serijskim zračnim orožjem. Najprej so nastopili pionirji, nato pa še mladinci in člani. Strelska družina Žalec se je tekmovanja udeležila z eno pionirsko in člansko ekipo ter dvema članoma v konkurenci — posamezno. Pionirska ekipa v sestavi: Drofenik, Hrženjak, Vidmajer je dosegla dvanajsto mesto, pri članih pa je bil najboljši Mladen Melanšek s 366 krogi in s tem tudi edini Žalčan, ki je dosegel normo za državno prvenstvo, ki je bilo te dni v Hotinji vasi.

Konec marca pa je bilo še republiško tekmovanje v streljanju s serijsko zračno puško za Zlato puščico v Trzinu. Tekmovanja sta se udeležila tudi Mladen Melanšek, ki je s 563 krogi zasedel šesto mesto, in Justin Smrkolj, ki se je s 546 krogi uvrstil v prvo polovico tekmovalcev.

Andrej Čehovin

Odprava na otok Vis

V času prvomajskih praznikov bodo člani preboldskega jamarskega kluba Črni galeb svoj raziskovalni korak usmerili na območje zgodovinskega in strateško pomembnega otoka sredi Jadranskega morja. Na Visu bodo ostali dober teden in v tem času skušali določiti in po možnosti tudi raziskati čimveč jamskih objektov. Sicer pa gre to pot bolj za ogledno odpravo, ki ima za cilj ugotoviti zakraselost otoka, določiti lege objektov, navezati stike z domačini oz. pripraviti teren za podrobnejše raziskovalno delo v naslednjih letih. Ob vsem tem velja povedati, da bodo preboldski jamarji prvi, ki bodo od jugoslovanskih speleologov raziskovali kraški svet tega otoka in bodo zato vsi zbrani podatki še toliko večje vrednosti. Do sedaj je otok Vis namreč zapiral vrata pred takšnimi ali podobnimi skupinami, kar je povsem razumljivo glede na njegovo mesto in vlogo, ki jo ima v SLO in DS. Tudi tokrat bo delo preboldskih jamarjev imelo določene omejitve. Ne glede na to pa bo delo zanimivo in bo prineslo nova spoznanja in vrednote, ki bodo še posebno koristila tamkajšnim ljudem. Pričakujejo, da bo za njihovo delo zainteresirana občina Vis in da bo prišlo do dolgoročnejšega sodelovanja. Več o tem pa po končani odpravi.

-DAR-

Gorska straža

Gorska FAVNA in FLORA sta drugačni kot v dolini. Živali in rastline v gorah so se prilagodile ostrejšim življenjskim pogojem.

Čas rasti v planinah je kratek, zato izrabljajo planinske rastline toploto in svetlobo kar najbolj mogoče. Večina jih je nizke rasti. Da bi jih ohranili, jih je potrebno zaščititi. Med zaščitene oziroma zavarovane spada 29 samoraslih rastlinskih vrst, ki so pri nas redke in katerih obstoj je ogrožen zaradi trganja in odstranjevanja z naravnih rastišč.

Zakon o varstvu narave predvideva za kršitelje stroge kazni.

Za pravega planinca ni važno, ali je rastlina zavarovana ali ne. Vemo, da so gorske rastline najlepše v svojem naravnem okolju.

Za vzgojo planincev v smislu varstva narave morajo skrbeti vodniki, kakor tudi planinci gorski stražarji, ki skrbijo še posebno zato, da gorski svet ne postane smetišče.

Gorski stražarji so dobro vzgojeni planinci, ki so opravili poseben tečaj in izpite.

Ob prebujanju narave je naša skupna dolžnost, da še naprej skrbimo za ravnotežje v naravi.

Adi V.

do · komunala · žalec
nade cilenšek 5

Čestitamo za dan OF in praznik dela — 1. maj

Hmezad
DO AGRINA n.sol.o.
TOZD TRANSPORT

čestita vsem delovnim ljudem in občanom za praznik

Osvobodilne fronte in 1. maj — praznik dela

in jim tudi v bodoče želi obilo delovnih uspehov.

Izletnik Celje

TOZD TURISTIČNA AGENCIJA
POSLOVALNICA ŽALEC

Vam predstavlja pester program potovanj, počitnic in letovanj v letu 1986.
POTOVANJA — IZLETI

PRVOMAJSKA:
— BISERI MAKEDONIJE — KOSOVO: 30. 4., avtobus, 5 dni
— VIS — otok palm: 1. 5., avtobus, 4 dni
— PIRAN — BENETKE: 30. 4., avtobus, 5 dni
— BAVARSKA — dvorci — jezera: 1. 5. avtobus, 3 dni

Izredni pogoji za prvomajske počitnice v VRSARJU:
— najem apartmajev za 4 dni že od 13.100 din dalje
— 4 dni v hotelu, že od 11.500 din dalje

TURISTIČNA POTOVANJA PO DOMOVINI IN TUJINI
— Romantična Gorenjska
— Primorska s »skokom« čez mejo . . .
— Neodkrita Dolenjska . . .
— Poldnevna Koroška s Pliberkom . . .

— Dunaj — Bratislava, 2 dni
— Budimpešta, avtobus, 2 dni
— Zlata Praga, avtobus, 3 dni
— VEČNI Rim, avtobus, 4 dni
— San Marino, avtobus, 2 dni

STROKOVNA POTOVANJA:
— DUNAJ: kinološka razstava, 8.—11. 5., avtobus, 1 dan
— MILANO: Interbimal, mednarodna razstava strojev za obdelavo lesa, 22.—27. 5., avtobus, 2 dni
— VITAM — UTRECHT: strokovni sejem krmne tehnike, 26. 5., letalo, 5 dni
— MÜNCHEN — ELTEC: od 26.—28. 5. avtobus, 3 dni
— GRAZ: sejem od 26. 4.—4. 5.

Nudimo vam informativni cenik letovanj na morju.
Vse informacije zahtevajte v poslovalnici IZLETNIK ŽALEC

Najboljša v Sloveniji

Mirica Kuder-Grobelnik, kegljavka KK Celje, doma iz Pongraca, je bila za leto 1985 proglašena za najboljšo mladinsko kegljavko v Sloveniji. Na občnem zboru kluba ji je posebno priznanje izročil predsednik Kegljaške zveze Slovenije Avgust Likovnik. Tudi mi ji iskreno čestitamo. T. T.

Privškovi Jožici

»Oj Triglav, v spominu mi je tvoj čar, zato pa te ljubim in bom te vsak dan, in zadnja ko ura odbila mi bo, pod tvojim obzorjem naj spava telo, kjer radostno ptički naznanjajo dan. Oj Triglav, moj dom, kako si krasan!«

Boleče je odjeknila vest, da je v cvetu mladosti zapustila svoje prijatelje Privškova Jožica.

Šport-planinstvo — delo so bili vodilo skromni Jožici s Kaplje vasi pri Preboldu.

Že kot pionirka je posvetila veliko prostega časa rekreaciji ter se pozneje kot mladinka izkazala predvsem v kegljanju, kjer je dosegla zelo dobre rezultate v zveznem merilu.

Planinstvo ji je postalo vodilo k boljšemu počutju in zdravju, vendar jo je zahrbtna bolezen iztrgala z rok narave, nje, ki se ji ni odrekla tudi v času, ko ji je bilo najtežje.

Kot članica PD Prebold je opravljala tudi odgovorne dolžnosti v UO PD.

Vsi prijatelji športa-rekreacije v Preboldu se je bomo še dolgo spominjali.

A. V.

Zbirajo prijave za tabor v Logarski dolini

Meseca julija bo mladinski odsek Planinskega društva Žalec pripravil PIONIRSKI IN MLADINSKI TABOR v Logarski dolini. Tabor bo trajal en teden, stroške zanj pa bo krilo delno Planinsko društvo.

Pionirji in mladinci iz vseh osnovnih šol in Delavske univerze se lahko prijavijo, vse dodatne informacije pa nudijo na PD Žalec ob sredah od 17. do 19. ure.

FOTOATELJE TATJANA RIBIČ
Ul. Rista Savina 1 a
ŽALEC
tel. 063-713-831

Izdelujem vse vrste fotografij po dogovoru in želji EXPRESNO in kvalitetno.

Vsem strankam se zahvaljujem za sodelovanje, hkrati pa vsem čestitam praznik dela — 1. maj.

Hvala za zaupanje in se še naprej priporočam

IGM INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
GRADNJA ŽALEC

Latkova vas — Prebold
objavlja
prosta dela in naloge
čuvaja
Pogoji uspešno končana osnovna šola, odslužen kadrovski rok in splošna zdravstvena sposobnost.
Rok prijave je osem dni po objavi.

ZAHVALA
Ob izgubi dragega moža in očeta

GVIDA DRUŠKOVIČA
z Vranskega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali. Zahvala tudi delovni organizaciji SIP Šempeter, Lovski družini Vransko, pevcem, vsem govornikom in duhovniku za opravljen obred.

Žalujoči: Žena Fanika s hčerkama in brat Lojze z družino

ZAHVALA
Ob prerani in boleči izgubi ljubega, edinega sina

DAVIDA VELEPIČA
s Polzele

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, sodelavcem, znancem in vsem, ki ste ga spremljali na zadnji poti, mu darovali cvetje, nam izrekli sožalje in lajšali težke trenutke ter nam kakorkoli pomagali. Hvala duhovniku za opravljen obred, pevcem, godbi in govorniku DO SIP Šempeter.

Žalujoči: mami in ata ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega sina, brata in vnuka

IZIDORJA KUHARJA
s Polzele

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam na kakršen koli načinn pomagali v najtežjih trenutkih,

Vsi njegovi

ZAHVALA
Ob nenadomestljivi izgubi sina in brata

FRANČKA SATLERJA
iz Andraža

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, izrekli sožalje, darovali cvetje ter ga pospremili na zadnji poti.
Zahvaljujemo se govornikom za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in duhovniku za opravljen obred.
Posebno se zahvaljujemo kolektivu SIP Šempeter za dano pomoč.

Žalujoči: mama, ata in brat

Pomlad na vrt tvoj bo prišla
in čakala, da prideš ti
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni!

ZAHVALA
Ob boleči izgubi

ROBIJA PARFANTA
z Brega pri Polzeli

ki se je od nas poslovil tako mirno in tiho, ostala pa je huda bolečina in praznina v naših srcih, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za nesebično pomoč, za darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu Garanta Polzela, pevcem, dr. Cukjatiju, godbi in duhovniku za opravljen obred ter za tolažilne in ganljive besede.
Neštete solze te ne zbude iz večnega sna, rana, ki jo je povzročila tvoja prerana smrt, bo ostala nezaceljena, spomin nate pa neizbrisen.

Žalujoči: Vsi njegovi

Da ne pozabimo

Delavska zakonodaja

Ob prazniku dela, prvem maju, simbolu borbe za delavske pravice, je prav, da se spomnimo, kako se je razvijala delavska zakonodaja in kako so se delavci borili za posamezne pravice in tako izboljševali svoj socialni položaj v nenehni borbi proti deladojalcem.

Leta 1885 je bil z novelacijo obrtnega reda uveden enajsturni delovni čas za tovarniške delavce, prepovedano ję bilo izplačevanje mezd v posebnih konzumnih znamkah in določeno njihovo gotovinsko plačevanje, prepovedano je bilo zaposlovanje otrok in omejeno zaposlovanje mladoletnih delavcev ter žensk pri zdravju škodljivem nočnem delu.

Leta 1889 je 1. kongres II. internacionale odločil, naj postane 1. maj mednarodni praznik dela in naj se praznuje v znamenju borbe za tri osmice: 8 urni delovnik, 8 ur za počitek in 8 ur za spanje. Leta 1896 je začel veljati zakon o rudarskih zadrugah. To so bile prisilne organizacije vseh rudarskih delodajalcev in delavcev. Med drugim je bila njihova naloga tudi vzgajanje složnosti in stanovske časti, preprečevanje in mirno urejanje sporov glede zaslužkov in delovnih pogojev, skrb za vzgojo in nravstveno vzgojo rudarskega naraščaja, snovanje splošno koristnih zavodov (otroških vrtcev, konzumov), posredovanje dela ipd. Zaupniki, izvoljeni v nekem rudniku, so se morali združevati v krajevni delavski odbor in zastopati koristi vsega delavstva, ne glede na politično in narodno pripadnost. Zaupnikov delodajalci niso smeli preganjati.

Leta 1907 je bila ustvarjena pravna osnova za sklepanje kolektivnih pogodb med podjetniki ter predstavniki delavstva oz. njihovimi strokovnimi organizacijami. S to novelacijo splošnega obrtnega reda je tovarniško delavstvo izbojevalo skrajšanje delovnega časa na devet do deset ur dnevno. Torej je bilo potrebnih dvaindvajset let, da se je delovnik skrajšal za uro, dve.

Vseh zakonskih aktov ljubljanske vlade ni možno navesti, naj med njimi navedemo le:

— 4. XI. 1918 je bila odpravljena militarizacija obratov,

— 30. XII. 1918 je uveden osemurni delovnik v podjetjih tovarniškega značaja,

— 14. I. 1919 je ljubljanska vlada potrdila veljavnost osemurnega delovnika tudi za rudnike, 17. I. istega leta pa tudi za železnice.

14. XII. 1921 je bil sprejet zakon o zaščiti delavcev, ta naj bi veljal za celotno SHS oziroma Jugoslavijo, šele 28. II. 1922 ga je podpisal kralj; 14. VI. istega leta pa je začel veljati. Tako je bil osemurni delovnik zakonsko uveljavljen šele leta 1922.

Prve zametke socialnega zavarovanja pri nas pomenijo odredbe avstrijskega poselskega reda iz leta 1820, ki obvezujejo gospodarja, da skrbi za obolelo družino. Z dvornim dekretom 1837 je ta odredba veljala tudi za trgovce, obrtnike in tovarnarje, ki so morali skrbeti za zdravje svojih delavcev in nameščencev.

Rudarski zakon iz leta 1854 je uvedel bratovske skladnice, katerih naloga je bila medsebojna pomoč v bolezni, starosti in onemoglosti. Zaslediti pa jih je že v Zabukovici in v delniški družbi preboldske predilnice in tkalnice. Leta 1860 je znašalo premoženje preboldske bratovske skladnice 1.378 goldinarjev.

Obrtni red iz leta 1859 je predvidel podjetniške in zadružne bolniške blagajne in društveni zakon je uvedel prostovoljne podporne blagajne.

Šele leta 1870 je bilo razveljavljeno določilo kazenskega zakona o prepovedi ustanavljanja strokovnih organizacij, zato v tem obdobju govorimo o društvih.

V preboldski tekstilni tovarni se bolniška blagajna omenja že leta 1860. Bolnim delavcem je nudila zdravniško pomoč, resnično potrebnim pa podporo. Tega leta je bilo v tovarni zaposlenih 71 otrok. Od leta 1846 do 1863 je obstajala tovarniška šola, delovni čas pa je trajal dvanajst ur. Tovarna je imela leta 1885 tudi bolniško podporno blagajno, temelj resničnemu socialnemu zavarovanju delavcev pa je bil šele zakon o nezgodnem zavarovanju delavcev iz leta 1887 oz. zakon o bolniškem zavarovanju delavcev iz istega leta. Na osnovi tega zakonskega določila so bila leta 1907 izdana nova pravila za obratno bolniško blagajno, ki so zamenjala tista iz leta 1901.

Od leta 1854 so bili rudarji socialno zavarovani preko bratovskih skladnic vse do časa po prvi svetovni vojni. Tedaj so postavili zahtevo po združitvi z okrajnimi bolniškimi blagajnami. Rudarjiso namreč z odpustom ali s spremembo službe izgubili vse pravice do pokojnine, ki so si jo pridobili z dolgoletnimi vplačili pri bratovskih skladnicah. Zato so bile tudi stavke močno tveganje.

F. Ježovnik

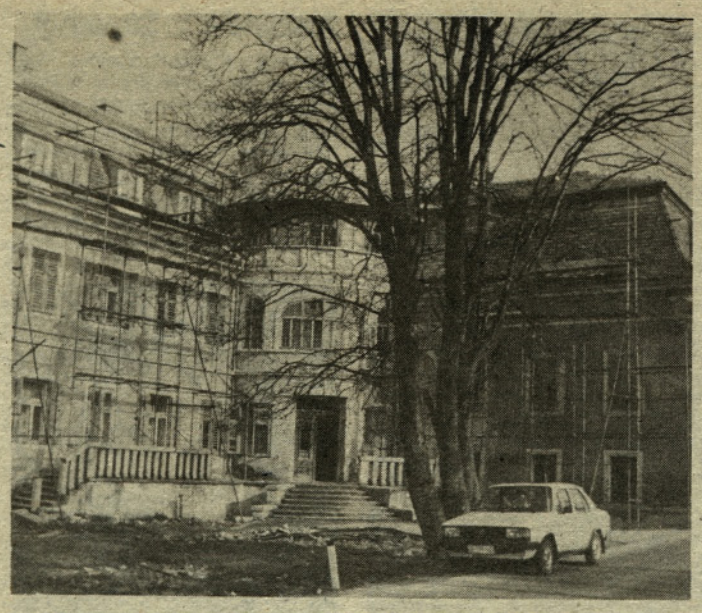

Samoupravna stanovanjska skupnost Žalec in Hmezad sta se po nekaj letih priprav končno lotila obnove graščine v Arji vasi. Poleg obnove fasade in strehe bodo posodobili tudi stanovanje za delavce Hmezada. Dela opravlja Obnova Celje.

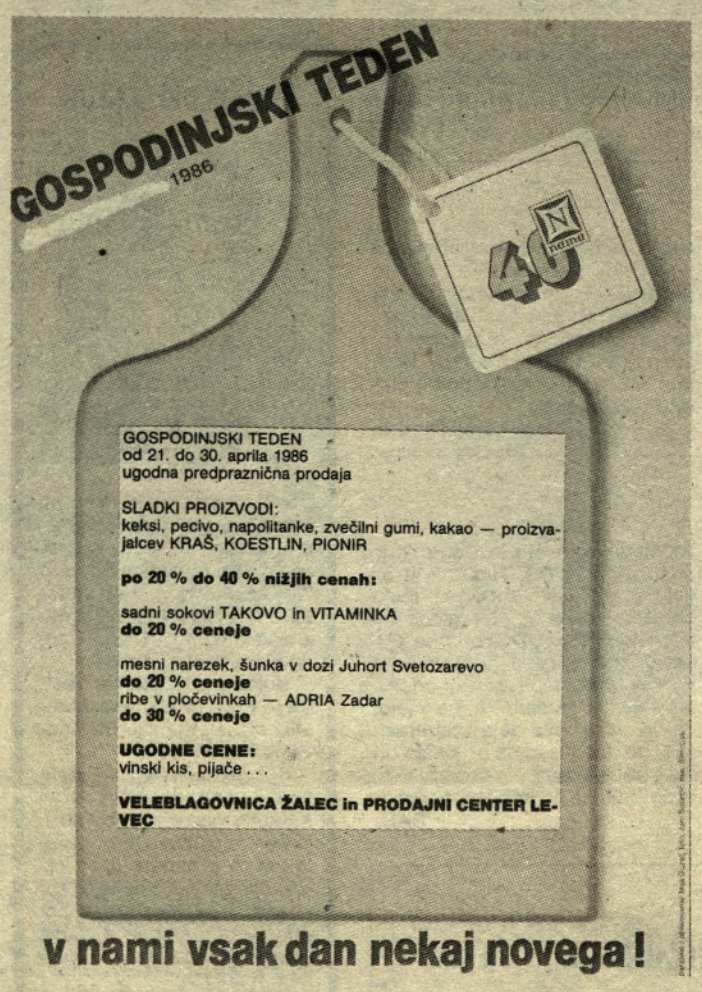

v nami vsak dan nekaj novega!

FOTOKRONIKA

Občinska gasilska zveza je v gasilnem domu Žalec uredila prostore in nabavila opremo za servis ročnih gasilnih aparatov. Tako na servis in po nakupu novih aparatov ne bo več potrebno hoditi v Celje. Servis opravljata strokovno usposobljena gasilca Ivan Cokan in Edo Kovačič. jk

Lani v tem času smo opozorili na odlagališče odpadkov ob železniški progi v bližini gostišča Orešnik na Polzeli. Tedaj so nam predstavniki krajevne skupnosti obljubili, da bodo v najkrajšem času odpadke zasuli, obljubo pa so dali tudi krajanom, ki jih to odlagališče moti. Pa ne gre samo zato, tudi na posnetku je videti, da je tu hidrant za pitno vodo, a možnostih zastrupitve pa ne kaže izgubljati besed. Zato krajevni skupnosti Polzela ponovno postavljamo vprašanje, kdaj bo to odlagališče sanirano. jk

Seveda tale primer polomljenega prometnega znaka v prometnem križišču v Dolenji vasi pri Preboldu ni edini. Takšnih bi lahko našli še več. Tudi tokrat ni o krivcu nič znanega. Lahko se le hudujemo nad neodgovornim občanom, ki je s takšnim početjem spravil v vsakodnevno nevarnost številne udeležence prometa.

ljubljanska banka

NOVOSTI NA PODROČJU POSLOVANJA S TEKOČIMI RAČUNI

Brezgotovinsko poslovanje, kot ena možnosti sodobnejšega načina urejanja denarnih zadev občanov, pridobiva v Ljubljanski banki, Splošni banki Celje, vedno večji obseg. Novosti, ki jih je na tem področju sprejelo Združenje bank Jugoslavije in ki veljajo **od 1. aprila dalje,** pa bodo temu že ustaljenemu in praktičnemu načinu razpolaganja z denarnimi sredstvi vsekakor dale še večjo privlačnost.

NOVOSTI:

— najvišji možni znesek za plačilo blaga ali storitev za en ček je 25.000 din

— najvišje gotovinsko izplačilo po čeku je 10.000 din

— imetniki tekočih računov Temeljnih bank iz sistema LJUBLJANSKE BANKE lahko dvignejo pri katerikoli njihovi enoti gotovino s čekom, ki glasi največ na 25.000 din.

V veljavi pa je še vedno možnost, da lahko imetnik tekočega računa v primeru potrebe ali po predhodni odobritvi banke prekorači svoja sredstva na tekočem računu do višine 20.000 din.

Poslovanje s tekočim računom je sodobno in zanesljivo, zato vas vabimo, da se zglasite v naši ekspozituri ali agencijah, kjer boste dobili podrobnejše informacije o prednostih poslovanja z njim.

VSEM NAŠIM VARČEVALCEM, POSLOVNIM SODELAVCEM TER DRUGIM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ČESTITAMO ZA DAN OF IN PRAZNIK DELA.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

Vabi, da se zglasite v poslovalnici v NAMI in si izberete **POČITNICE '86** — barvni katalogi bodo na razpolago za vsakogar, ki bo želel letovati.

Na razpolago so tudi programi za letovanje na **VISU, BRAČU, HVARU** in na ROGLI, kjer so **KOMPASOVI KLUBI.**

Strokovna potovanja:
DLG HANOVER: 6. 5. — 4 dni
LONDON: Sejem pohištva in notranje dekoracije 13. 5. — 4 dni
BIRMINGHAM: Hevac — 13. 5. — 4 dni

VABIMO VAS, DA SE ZGLASITE V NAŠI POSLOVALNICI VSAK DAN OD 7.30 do 18.00 ter ob sobotah od 7.30 do 12. ure ALI NAS POKLIČITE NA TELEFON: 714-155, 711-231, int. 23

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM ČESTITAMO ZA 27. APRIL — DAN OF — TER PRAZNIK DELA — 1. MAJ.

VAŠA AGENCIJA
KOMPAS JUGOSLAVIJA
DE ŽALEC

KANISAN

Savinjski magazin Žalec

VSEM NAŠIM POTROŠNIKOM ČESTITAMO
ZA PRAZNIK OF IN PRAZNIK DELA

ZNAK ZAUPANJA IN SODELOVANJA

35 LET